

Sağlıkta Radyasyon Mevzuatı

Tıbbi Görüntüleme Alanında Çalışanlar İçin Pratik Rehber

*“Haklarınızı öğrenin,
güvende kalın.”*

AV. ARB.
AYŞE SÜZEK

Sevgili Meslektaşlarım,

Sağlık hizmetlerinin en kıymetli alanlarından biri olan tıbbi görüntüleme sektöründe yıllardır büyük bir emek ve özveriyle çalışan siz değerli meslektaşlarımıza, bu kitapçığın faydalı olmasını diliyorum.

Derneğimizin kuruluşundan bu yana en önemli hedeflerinden biri; meslektaşlarımızın yalnızca mesleki değil, aynı zamanda hukuki anlamda da güçlenmesini sağlamak olmuştur. Bu doğrultuda, sağlık çalışanlarının haklarını bilmeleri ve kendilerini korumaları için hazırlanmış bu çalışmayı sizlere sunmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz. Emeği geçen herkese, özellikle mesleğin içinden gelen ve her zaman yanımızda olan Avukat Ayşe Süzek'e teşekkür ederim.

Sevgi ve saygılarımla,

Özer ERDEN
TGDER Başkanı

Sevgili Meslektaşlarım,

Tıbbi görüntüleme alanı benim için sadece bir meslek değil, hayatımın bir parçası. Radyoloji teknikerliği ile başladığım meslek yolculuğumda; aynı radyasyon odalarına girip, aynı hastayı birlikte çektiğim çok sayıda değerli tekniker, teknisyen ve hekim arkadaşım oldu.

Bugün bir avukat olarak yine aynı sorumlulukla ve aynı bilinçle yanınızdayım. Tıbbi Görüntüleme Derneği kurulduğu günden bu yana attığı her adımda hukuki danışman olarak destek olmaktan büyük gurur duydum.

Sağlıkta radyasyon mevzuatı; bilmeniz, sahip çıkmanız ve gerektiğinde kendinizi koruyabilmeniz için çok önemli. Bu kitapçık, o bilinçle hazırlandı. Hep yanınızda olmaya devam edeceğim.

Hukuku bilen bir sağlık çalışanı, sağlık çalışanlarını anlayan bir avukat.

Ayşe SÜZEK
Avukat

İÇİNDEKİLER

I.	3153 RADİYOLOJİ, RADİYOM VE ELEKTRİKLE TEDAVİ VE DİĞER FİZİYOTERAPİ MÜESSESELERİ HAKKINDA KANUN Kanunlar Tertip: 3 Resmî Gazete Tarihi: 28.04.1937 Sayısı: 3591 Kabul Tarihi: 19.04.1937	2-5
II.	İYONLAŞTIRICI RADYASYON VE RADYONÜKLİT KULLANILARAK SUNULAN SAĞLIK HİZMETLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK Resmî Gazete Tarihi: 13.04.2023 Sayısı: 32162 Kabul Tarihi: 12.04.2023	5-15
III.	RADYASYON TESİSLERİNE VE RADYASYON UYGULAMALARINA İLİŞKİN YETKİLENDİRMELER YÖNETMELİĞİ Kurum ve Kuruluş Yönetmelikleri Tertip: 5 Resmî Gazete Tarihi: 28.10.2023 Sayısı: 32353	16-29
IV.	RADYASYON GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ Resmî Gazete Tarihi: 24.03.2000 Sayısı: 23999	30-40
V.	SAĞLIK MES. MENSUPLARI İLE SAĞLIK HİZM.ÇALIŞAN DİĞER MES. MENSUPLARININ İŞ VE GÖREV TANIMLARINA DAİR YÖNETMELİK Resmî Gazete Tarihi: 22.05.2014 Sayısı: 29007	40-43
VI.	TABABET VE ŞUABATI SAN'ATLARININ TARZI İCRASINA DAİR KANUN Kanunlar Tertip: 3 Resmî Gazete Tarihi: 14.04.1928 Sayısı: 863 Kabul Tarihi: 11.04.1928	44
VII.	NÜKLEER ENERJİ VE İYONLAŞTIRICI RADYASYONA İLİŞKİN DENETİM VE YERİNDE İNCELEMELER YÖNETMELİĞİ Resmî Gazete Tarihi: 27.04.2022 Sayısı: 31822	44
VIII.	ULUSAL RADYASYON İZLEME VE RADYASYON KONTROLÜ HAKKINDA YÖNETMELİK Resmî Gazete Tarihi: 12.08.2022 Sayısı: 31921	44
IX.	SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU Resmî Gazete Tarihi: 16.06.2006 Sayısı: 26200 Kabul Tarihi: 31.05.2006	45
X.	GEBE VEYA EMZİREN KADINLARIN ÇALIŞTIRILMA ŞARTLARIYLA EMZİRME ODALARI VE ÇOCUK BAKIM YURTLARINA DAİR YÖNETMELİK Resmî Gazete Tarihi: 16.08.2013 Sayısı: 28737	46-47
XI.	RADYASYON GÜVENLİĞİ TÜZÜĞÜNÜN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI HAKKINDA KARAR (KARAR SAYISI: 7742)	47

I. RADİYOLOJİ, RADİYOM VE ELEKTRİKLE TEDAVİ VEDİĞER FİZYOTERAPİ MÜESSESELERİ HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 3153, Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih: 28/4/1937 , Sayı: 3591

Madde 1 – Münhasıran röntgen şuaı vasıtasile teşhis veya hem teşhis ve hem tedavi yahut radyom veya radyom emanasyonu yahut radyom mürekkebatile veya her türlü elektrik aletleriyle tedavi yapmak için müessese açmak Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletinin iznine bağlıdır.

Madde 2 – Birinci maddede adı geçen müesseseler yalnız ihtisas vesikası almış tabipler tarafından açılabilir. Bu tabipler açacakları müessesenin adresini ve kullanacakları cihazların marka ve nevelerini ve radyom miktarını ve şeklini bildiren bir istida ile Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletine müracaat ederler. Bu istidaya binanın bir krokisini ve vesikalarının birer örneğini de bağlarlar. Vekaletçe müessese tetkik ve teftiş ettirilerek hasil olacak neticeye göre yazı ile izin verilir.

İzin alınmadan bu kabil müessese işletilemez ve buralara hasta kabul olunamaz.

Madde 3 – Birinci maddede yazılı müesseselerin bina vasıfları ve hastalarla mütehasısları ve orada çalışan veya bulunan başkalarının elektrik cereyanı ve röntgen şuaı ve radyom arızalarından korunacak tertiplerle bunlara ait levazımın şartları ve radyom için bir müessesede bulunması lazımgelen en az miktar ve elektrikle tedaviye mahsus aletlere ait vasıf ve şartlar hakkında Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.¹

Madde 4 – Birinci maddede yazılı müesseseler dışında tedavi maksadile açılan diğer her nevi fizyoterapi ve bunlara benzer müesseseler de izne tabi olup bunların vasıf ve şartları hakkında Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.²

Madde 5 – Röntgen ve radyom ve elektrikle tedavi müesseselerinde buraya kabul edilen hastaları kayda mahsus ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletince hazırlanan örneklere uygun protokol defterleri tutulması mecburidir.

Madde 6 – Röntgen ve radyom ve her nevi elektrik aletleri ile tedavi ancak müessese mes'ul mütehasısı tarafından veya nezareti altında yapılır ve her tedavi seansının bitmesinden sonra her hasta için ayrı olarak tutulacak bir müşahede varakasına yapılan tedavinin nevi ve devam müddeti ve cereyanın kuvveti veya tatbik edilen radyomun miktar ve şekli ve tedavi yapılan nahiyenin genişliği ve sair tafsilat kaydedilerek mütehasısı tarafından imza edilir. Bu müşahede kağıtları, en az üç sene muhafaza edilir.

Madde 7 – Tabipler ve diğ tabiplerle muayenehanelerinde yalnız tedavileri altında bulunan hastalarda teşhis için kullanılmak üzere röntgen teşhis aletleri veya tedavi için faradizasyon,galvanizasyon, diyatermi ve sair cihazları bulundurabilirler. Bu cihazlar ve buldukları yerler üçüncü maddeye göre yapılacak yönetmelikteki şartlara uygun olarak her türlü arızalara mani olacak şekilde tertibatı havi olmaları lazımdır.³

¹ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "bir nizamname yapılır" ibaresi "Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir" şeklinde değiştirilmiştir.

² 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "bir nizamname yapılır" ibaresi "Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir" şeklinde değiştirilmiştir.

³ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "nizamnamedeki" ibaresi "yönetmelikteki" şeklinde değiştirilmiştir.

Bu cihazları kullanmak için hususi izin almağa lüzum yoktur.Yalnız böyle cihazlar konulduğu ve kullanıldığı bir hafta içinde o yerin en büyük sıhhat memurluğuna yazı ile bildirilmesi mecburidir.

Tabip ve dış tabipleri muayenehanelerinde bulunduracakları ve kendilerinin kullanacakları bu cihaz ve aletleri iyi kullanmağa muktedir olduklarını bir vesika ile isbata veya bir mütehasıs yanında en az üç aylık bir kurs veya staj yapmağa mecburdurlar.

Bu maddenin birinci fıkrasına göre muayenehanelerinde cihaz ve alat bulunduracak tabip veya dış tabiplerinin tedavileri altında olan hastalardan başkasının röntgenle teşhis veya elektrikle tedavi için para ile hariçten hasta kabul ettikleri takdirde birinci maddede yazılı şartlara göre izin almağa mecburdurlar.

Madde 8 – Resmi ve hususi hastaneler, sanatoryumlar veya bunlara benzer müesseselerde bulunan ve birinci maddede yazılı teşhis ve tedavi aletlerinin tertibatı, üçüncü maddeye göre yapılacak yönetmeliğe uygun olması lazımdır.⁴

Hususi hastanelerde yapılan ve hariçten para ile yalnız bu aletlerden istifade etmek üzere hasta kabul edilen tesisat için birinci maddede gösterilen şekilde izin almak lazımdır.

Madde 9 – Her türlü röntgen, radyom ve elektroterapi müesseseleri tabip ve dış tabipleri muayenehanelerindeki teşhise mahsus röntgen ve diğer elektrik tedavi cihaz ve aletleri ve fizyoterapi müesseseleri Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletince teftiş ettirilir. Teftiş sırasında alakalılar, istenilen izahatı vermeğe ve beşinci ve altıncı maddelerde yazılı defterleri ve müşahede kağıtlarını göstermeğe mecburdurlar.

Madde 10 – Bu kanunda gösterilen salahiyete haiz olmyanlar veya salahiyetli olup da birinci maddeye uyarak izin almamış olanlar tarafından işletilen röntgen ve radyom ve elektroterapi ve sair fizyoterapi müesseseleri Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletinin salahiyetli makam ve memurları tarafından verilecek müzekkere üzerine o yerin en büyük mülkiye amirinin vereceği emirle hemen kapatılır.

Madde 11 – (Değişik: 23/1/2008-5728/91 md.)Mütehasıs olduğu hâlde bu Kanunda yazılı müesseseler için izin almayan kişiye üçbin Türk Lirası; bu müesseseleri açan mütehasıs olmayanlara ise, beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 12 – Üçüncü ve dördüncü maddelerde yazılı yönetmeliklerle tesbit edilecek vasıf ve şartlara uygun olmadığı teftiş neticesinde görülen müesseseler noksanlarının tamamlanmasına kadar Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekilliği makam ve memurlarının vereceği müzekkere üzerine o yerin mülkiye amirinin emrile kapatılır.⁵

Tabip ve dış tabiplerinin muayenehanelerinde bulunan cihazlarla sair elektrik tertibatı yönetmeliğe uygun bulunmadığı takdirde bunların da noksanlarının tamamlanmasına kadar kullanılamıyacak bir şekilde buldukları yerde işletilmekten yukarıki fıkrâ hükmü dairesinde men edilir.⁽¹⁾

Madde 13 – (Değişik: 23/1/2008-5728/92 md.)⁶

⁴ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu fıkarda yer alan "nizamnameye" ibaresi "yönetmeliğe" şeklinde değiştirilmiştir.

⁵ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "nizamnamelerle" ibaresi "yönetmeliklerle" ve ikinci fıkrasında yer alan "nizamnameye" ibaresi "yönetmeliğe" şeklinde değiştirilmiştir.

⁶ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "nizamnamedeki" ibaresi "yönetmelikteki" şeklinde değiştirilmiştir.

3 üncü maddede adı geçen yönetmelikteki vasıf ve şartlara uygun olmayan cihazları kullananlara üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları mahallî mülkî amir tarafından verilir.

Madde 14 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

Ek Madde 1 – (Ek: 21/1/2010-5947/9 md.)

İyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personelin haftalık çalışma süresi 35 saattir. Bu süre içerisinde, Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilen radyasyon dozu limitleri de ayrıca dikkate alınır. Doz limitlerinin aşılmaması için alınması gereken tedbirler ile aşıldığı takdirde izinle geçirilecek süreler ve alınacak diğer tedbirler Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Geçici madde 1 – (3153 Sayılı Kanunun kendi numarasız Muvakkat maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.) A – Bu kanunun neşri tarihinde mevcut röntgen ve radyom ve elektroterapi müesseseleri sahipleri bir ay içinde buldukları yerin en büyük sıhhat memurluğuna bir beyanname vererek üçüncü maddede yazılı malûmatı vesikalarile birlikte vermeğe mecburdurlar.

Muayenehanelerinde yalnız teşhise mahsus röntgenle elektrik tedavi aletleri bulunduran tabip ve diş tabipleri de bu müddet içinde beyanname vermek mecburiyetindedirler.

Tertibatı üçüncü maddede yazılı nizamnameye uygun olmiyan müessese sahipleri muayenehanelerinde röntgen ve elektrik cihazı bulunduran tabip ve diş tabipleri salahiyetli makam tarafından noksanın tesbitile kendilerine tebliği tarihinden itibaren altı ay içinde noksanlarını ikmale mecburdurlar.

Muayyen zamanda beyanname vermiyenler 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılırlar.

B – Dördüncü maddede yazılı fizyoterapi müesseseleri sahipleri bu husustaki nizamnamenin neşri tarihinden itibaren bir ay içinde buldukları yerin en büyük sıhhat memuruna bir beyanname ile, nizamname ile istenilen malûmatı vesikalarile birlikte vermeğe mecburdurlar. Bu müesseselerin tertibat ve aletlerinde noksan bulunduğu anlaşılırsa salahiyetli makam tarafından noksanın tesbit ve alakalılarına tebliği tarihinden itibaren altı ay içinde tamamlamağa mecburdurlar.

Muayyen zaman içinde bu bentte yazılı mecburiyetleri yapmıyanlar 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılırlar.

C – (A) ve (B) fıkralarında yazılı müessese ve muayenehanelerde bulunan ve nizamnamelerdeki vasıf ve şartlara uygun olmiyan röntgen, fizyoterapi vesair elektrik teşhis ve tedavi aletleri sıhhat ve hayata zarar verecek halde oldukları anlaşılırsa noksanlarının ikmaline kadar bu kanunda yazılı usul mucibince kapatırılır veya kullanılmaktan menedilir.

Bu hükme aykırı harekette bulunan müessese sahipleriyle tabip ve diş tabipleri hakkında bu kanunun 11 inci maddesi hükmü tatbik olunur.

Madde 15 – Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 16 – Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Dahiliye ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekilleri memurdur.

3153 Sayılı Kanuna Ek Ve Değişiklik Getiren Mevzuatın Veya Anayasa Mahkemesi İptal Kararlarının Yürürlüğe Giriş Tarihlerini Gösterir Liste

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3153 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
2790	-	22/1/1983
4854	-	6/5/2003
5728	11, 13, 14	8/2/2008
5947	Ek Madde 1	30/1/2010
KHK/698	3, 4, 7, 8, 12, 13	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte

II. İYONLAŞTIRICI RADYASYON VE RADYONÜKLİT KULLANILARAK SUNULAN SAğLIK HİZMETLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK
Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi : 13/4/2023 Sayısı : 32162

BİRİNCİ BÖLÜM
I.Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; sağlık hizmeti sunumu kapsamında iyonlaştırıcı radyasyon ve radyonüklit kullanılarak tetkik, teşhis ve tedavi amaçlı uygulanan radyoloji, nükleer tıp, radyasyon onkolojisi hizmetleri ile ağız, diş ve çene radyolojisi hizmetlerinin sunulduğu binaların vasıflarını, iyonlaştırıcı radyasyon kaynağı nedeni ile ışınlanmalara karşı hastalar ve çalışan güvenliğine ilişkin usul ve esasları ve iyonlaştırıcı radyasyon ve radyonüklit kullanılarak yürütölen faaliyetlerde çalışan personele verilecek sağlık iznini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, iyonlaştırıcı radyasyon ve radyonüklit kullanılarak sağlık hizmeti sunan sağlık kurum ve kuruluşları ile buralardan sağlık hizmeti alan kişileri ve buralarda görev yapan personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 19/4/1937 tarihli ve 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 2 nci ve 103 üncü maddeleri ile 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Ağız, diş ve çene radyolojisi merkezi: Sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde bir ağız, diş ve çene radyoloji uzmanının sorumluluğunda veya mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip ağız, diş ve çene radyoloji uzmanı tarafından tetkik ve/veya teşhis amaçlı radyoloji hizmeti sunulan ve Sağlık Bakanlığınca ruhsatlandırılan veya faaliyet izni verilen merkezleri,

b) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

c) Doz sınırları: Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından radyasyonla çalışanlar ve halk için belirlenen doz sınırlarını,

ç) Girişimsel radyolojik tetkik/televi: Görüntüleme amaçlı veya iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları kullanılarak gerçekleştirilen tanısal ve tedavi amaçlı tıbbi işlemleri,

d) Gözetimli alan: Kontrollü alan olarak değerlendirilmeyen ve kişisel doz ölçümü gerektirmeyen, ancak radyasyonla çalışanların radyasyona maruz kalma potansiyelinin bulunması nedeniyle, alandaki radyasyon seviyelerinin düzenli olarak izlenmesini gerektiren ve radyasyonla çalışanlar için ardışık beş yılın ortalaması olan yıllık doz sınırlarının 1/20'sinin aşılması olasılığı olup 3/10'unun aşılması beklenmeyen alanları,

e) İyonlaştırıcı radyasyon: Maddesel ortamdan geçerken onunla etkileşerek iyon çiftleri oluşturabilen X ışını, gama ışını gibi elektromanyetik ışınlarla, kinetik enerjileri olan yüklü parçacıklar, ağır iyonlar ve serbest nötronlar gibi tanecik karakterli ışınlarını,

f) İyonlaştırıcı radyasyon kaynağı: İyonlaştırıcı radyasyon üreten veya yayan cihazlar ile radyoaktif kaynakları,

g) Kontrollü (denetimli) alan: Radyasyondan korunmayı sağlamak veya radyoaktif kirliliğin yayılmasını önlemek amacı ile özel kuralların uygulandığı, radyasyonla çalışanların kişisel doz izlemelerinin yapıldığı, giriş çıkışların kontrole tabi olduğu ve görevi gereği radyasyonla çalışanlar için ardışık beş yılın ortalaması olan yıllık doz sınırlarının 3/10'undan fazla radyasyon dozuna maruz kalabilecekleri alanları,

ğ) Lisans: Radyoloji, nükleer tıp, radyasyon onkolojisi ile ağız, diş ve çene radyolojisi merkezleri bünyesinde iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ile faaliyet yürütmek üzere Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından verilen yetkiyi,

h) Merkez: Radyoloji, nükleer tıp, radyasyon onkolojisi ile ağız, diş ve çene radyolojisi merkezlerini,

ı) NDK: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

i) Nükleer tıp merkezi: Sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde bir nükleer tıp uzmanının sorumluluğunda veya mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip nükleer tıp uzmanı gerçek kişiler veya en az % 51 hissesi nükleer tıp uzmanına ait olan özel hukuk tüzel kişileri tarafından tetkik, teşhis ve/veya tedavi amaçlı nükleer tıp hizmeti sunulan ve Bakanlıkça ruhsatlandırılan veya faaliyet izni verilen merkezleri,

j) Radyasyon alanı: Planlanmış ışınlanmalar nedeniyle halk için belirlenen yıllık doz sınırlarının üzerinde ışınlanma olasılığı olan alanları,

k) Radyasyonla çalışan: İyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarıyla yürütülen faaliyetlerde görevi gereği halk için belirlenen doz sınırlarının üzerinde ışınlanma olasılığı olan kişiyi,

l) Radyasyon onkolojisi hizmetleri: İyonlaştırıcı radyasyon kullanarak hastalıkların tedavisini amaçlayan, uygulanacak tedavi yöntemlerini, radyasyonun etkilerini ve tümörlerin davranışlarını inceleyen, görüntüleme işlemleri, radyoterapi, kemoradyoterapi, hormonal tedavi, eş zamanlı hedefe yönelik ilaçlar veya immunoterapi, destek tedaviler, hipertermi, klinik araştırma, kan ve kan ürünleri ışınlanmaları kapsamındaki uygulama hizmetlerini,

m) Radyasyon onkolojisi merkezi: Sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde bir radyasyon onkolojisi uzmanının sorumluluğunda tetkik, teşhis ve/veya tedavi amaçlı radyasyon onkolojisi hizmetleri sunulan Bakanlıkça faaliyet izni verilen merkezleri,

n) Radyasyondan korunma sorumlusu: Sağlık kurum/kuruluşlarında radyasyon uygulamasının türüne göre NDK tarafından belirlenmiş nitelikleri taşıyan, yetkilendirilen kişi veya yetkilendirilmek üzere başvuran kişi tarafından yükümlülüklerinin yerine getirilmesini teminen görevlendirilen ve NDK tarafından yetkilendirilen kişiye verilen yetki kapsamında uygun görülen kişiyi,

o) Radyofarmasötik: Yapısında radyonüklit ve hedefleyici molekül içeren ve nükleer tıp uygulamalarında tanısıl görüntüleme ve tedavi amacıyla kullanılan kimyasal bileşiği,

ö) Radyoloji hizmetleri: İnsan vücudunun belirli bir kesiminin ya da tümünün tıbbi amaçlı görüntülerinin elektriksel, sonik veya iyonlaştırıcı radyasyon gibi birbirinden farklı yöntemlerle elde edilmesiyle normal fizyolojik durumlarının veya mevcut hastalıkların ortaya çıkarıldığı, belirli durumlarda yapılan girişimsel tıbbi işlemlerle hastalıkların tanı ve tedavisinin yapıldığı hizmetleri,

p) Radyoloji merkezi: Sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde bir radyoloji uzmanının sorumluluğunda veya mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip radyoloji uzmanı gerçek kişiler veya en az % 51 hissesi radyoloji uzmanına ait olan özel hukuk tüzel kişileri tarafından tetkik, teşhis ve/veya tedavi amaçlı radyoloji hizmeti sunulan ve Bakanlıkça ruhsatlandırılan veya faaliyet izni verilen merkezleri,

r) Radyonüklit: Doğal veya nükleer reaksiyon ürünü elementlerin radyoaktif formunu,

s) Radyonüklit tedavi: Nükleer tıp merkezinde tedavi amaçlı kullanılan alfa, beta veya gama ışını yayan radyonüklitlerin hastalara intravenöz, oral veya diğer yollar ile verilmesi işlemini,

ş) Sağlık izni: 3153 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi ile 657 sayılı Kanunun 103 üncü maddesi kapsamında iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ile çalışanlara verilecek izni, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bina Durumu, Fiziki Şartlar ve Güvenlik

Bina durumu ve fiziki şartlar

MADDE 5- (1) İyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ile faaliyetlerin yürütüleceği alanlar, ilgili mevzuata uygun olarak yapı kullanım izni alınmış binalarda açılır.

(2) NDK mevzuatı kapsamında birinci grup radyasyon uygulamaları ile ikinci grup radyasyon uygulamalarının yürütüleceği merkezler okul, kreş, mesken ve benzeri yerlere bitişik olamaz.

(3) İyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ile faaliyetlerin yürütüleceği alanların mekânsal tasarımı, teknik hususlar ve uygunluk ölçütleri radyasyondan korunma açısından NDK mevzuatı kapsamında düzenlenir.

(4) İyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının bulunduğu odaların boyutları, ortama saçılan radyasyon dozu ve zırlama gerektiren duvarlarda zırh kalınlığı dikkate alınarak radyasyondan korunma ve radyasyon güvenliğinin optimizasyonu sağlanacak şekilde tasarlanır.

(5) İyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının bulunduğu alanlara giriş ve çıkışlar kontrollü şekilde sağlanır.

(6) Radyasyon alanlarının girişlerinde ve radyasyon alanlarında, uygun radyasyon uyarı işaretleri bulundurulur.

(7) Tüm oda veya alanlara ait kapılarda, söz konusu oda veya alanın ne amaçla kullanıldığını belirten tabela bulundurulur.

(8) İyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının bulunduğu odalar, başka bir amaç için kullanılamaz.

(9) İyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu kontrollü alanlardan fiziki olarak ayrılmış alanlar, kontrollü alan kapsamında yer almaz.

(10) Kumanda odası, iyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu oda ile bağlantılı olacak ve görsel takibi sağlayacak şekilde düzenlenir.

(11) Radyoloji ve nükleer tıp uygulamalarında kumanda ünitesinin iyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu odanın içinde olması durumunda, görsel takibi sağlayacak radyasyon zırhlanması yapılmış olması ve sabit veya hareketli kurşun camlı paravan bulunması gerekir.

(12) Merkez, giriş katta değilse binada hastanın tekerlekli sandalye ve sedye ile taşınmasını sağlayacak şekilde ilgili mevzuata uygun asansör, platform veya lift sistemi bulunması gerekir.

(13) Merkezde, engelli kullanımına uygun lavabo ve tuvalet bulundurulur, engellilerin giriş ve çıkışını zorlaştırmayacak ve tekerlekli sandalye geçişini engellemeyecek şekilde düzenleme yapılır.

(14) Merkezde, hizmet alanlarının tüm kapılarının, acil durumda çıkışa engel olmayacak şekilde otomatik kayar kapı veya dışarı doğru açılabilen kapılar olması sağlanır.

(15) Radyoloji merkezleri, radyasyon alanlarında aşağıdaki fiziki kriterleri sağlamak zorundadır:

a) Bilgisayarlı tomografi, mamografi, tomosentez, kemik-mineral dansitometresi, sabit/mobil röntgen, anjiyografi, sabit/mobil skopi, floroskopi cihazları ile ERCP ve ESWL işlemlerinin her biri için ayrı birim oluşturulur.

b) Bilgisayarlı tomografi biriminde, cihaz odası ve kumanda odası bulunur, ancak bu birimde yer alan kumanda odası, cihaz odası içerisinde yer almaz.

c) Anjiyografi ve floroskopi birimlerinde, cihaz odası ve kumanda odası bulunur.

ç) İyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu alanda cihazın X-ışını tüpü, birincil ışın kapıya ve çalışana yönlendirilmeyecek şekilde yerleştirilir.

d) Bilgisayarlı tomografi, mamografi, kemik-mineral dansitometre, sabit röntgen, sabit skopi ve floroskopi cihaz odalarına bağlantılı veya yakın konumda hasta mahremiyetine uygun en az iki adet, kilitlenen ve dışarı doğru açılan kapılara sahip uygun giyinme kabini bulunur, buralardan cihaz odalarına giriş ve çıkışların kontrollü olması ve aynı anda yalnızca bir kabinden cihaz odasına giriş yapılması sağlanır.

e) Girişimsel radyolojik işlem sonrası cihaz odasına yakın bir gözlem odası bulunur.

f) Radyolojik tetkiklerin raporlama işlemlerinin yapılması için radyasyon alanı dışında uygun raporlama odası/odaları oluşturulur.

g) Merkezde bitişik alanlarda kullanılan iyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının kumanda ünitesi ortak kumanda odasında bulunabilir.

ğ) İyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının bulunduğu alanlara hastalar ve radyasyonla çalışanlar dışındaki kişilerin yalnızca tek kapıdan giriş ve çıkışına izin verilir.

h) Cihaz odası içerisinde kumanda ünitesine, hasta giyinme kabinlerine ve varsa film/banyo odasına geçiş kapılarının bulunmasına izin verilir.

ı) Cihaz odası içinde birden fazla cihaz bulunmaz.

(16) Nükleer tıp merkezleri, radyasyon alanlarında aşağıdaki fiziki kriterleri sağlamak zorundadır:

- a) Nükleer tıp merkezlerinde her bir uygulama türüne göre ayrı alanlar oluşturulur.
- b) Nükleer tıp merkezlerinde görüntüleme cihazları için kumanda odası bulunur. Gama Kamera ve SPECT cihazlarında kumanda ünitesi ve cihaz aynı oda içerisinde bulunabilir.
- c) Radyofarmasötiklerin hazırlandığı sıcak odada, genel havalandırma sisteminden bağımsız olarak havalandırması bulunan egzoz sistemine sahip çeker ocak, tezgâh, zırlı çöp kutusu ve dirseksiz lavabo bulunur.
 - ç) Hastalar için radyofarmasötik enjeksiyonunun uygulandığı, içerisinde lavabo ve uygulama koltuğu olan tek kişilik enjeksiyon odası bulunur.
 - d) Nükleer tıp merkezleri içerisinde yer alan bilgisayarlı tomografi, MR ve efor cihazları nükleer tıp hizmeti alan hastalar dışında başka hastalar için kullanılamaz.
 - e) Nükleer tıp ünitelerinde bulunan tüm lavabo giderleri sürekli akışı sağlayacak dirseksiz (T) bağlantı ile yapılır.
 - f) Radyoaktif katı atıklar tahliye edilmeden önce bu atıkların geçici olarak beklemesi için radyoaktif atık biriktirme kapları bulunan kapısı kilitli tutulan ayrı bir oda bulunur. Radyoaktif katı atık odasının ortak kullanımında NDK'den uygun görüş alınır.
 - g) Radyoaktif hastanın hasta kabul bölümüne yaklaşmasını engelleyecek şekilde düzenleme yapılır ve radyoaktif hasta ile hasta kabul bölümünde görevli personel arasında uzaktan iletişim sağlayacak mikrofonlu yanıt sistemi kurulur.
 - ğ) Radyasyonla çalışanlar için dinlenme ve giyinme odası ile genel poliklinik odası özelliklerinde nükleer tıp uzmanı çalışma odası bulunur. Yataklı radyonüklit tedavi ünitelerinde ayrıca nöbetçi personel odası bulunur. Söz konusu odalar radyasyon alanı dışında olacak şekilde planlanır.
 - h) Radyoaktif madde verilmemiş hastalar ve refakatçiler için radyasyona maruz kalmayacak şekilde bekleme alanı bulunur. Bekleme alanı, sedye ve tekerlekli sandalye parkına kolay ulaşılabilir ve dolaşımı engellemeyecek şekilde tasarlanır. Bekleme alanında rahat görülebilecek konumda sıra takip sistemi bulunur.
 - ı) Merkezdeki radyasyon alanında bulunan çalışma yüzeyleri ve tüm zeminler kolay temizlenebilen, emici olmayan ve pürüzsüz malzemelerle kaplanır.

(17) Radyasyon onkolojisi merkezleri, radyasyon alanlarında aşağıdaki fiziki kriterleri sağlamak zorundadır:

- a) İyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu alanın içinde, dışında ve giriş kapısı üstünde radyasyon üretiminin açık veya kapalı olduğunu gösteren radyasyon uyarı ışıkları bulundurulur.
- b) Radyoaktif kaynak içeren uygulamalarda, radyoaktif kaynakların güvenlik ve emniyetinin sağlanması için gerekli önlemler alınır.
- c) Radyasyon onkolojisi merkezlerinde tedavi cihazları için ayrı bir kumanda odası bulunur ve cihaz odası içerisinde kumanda ünitesi yer almaz. Kör nokta kalmaksızın, şaşırtma koridoru dâhil tedavi odasının tamamının görüntülenebilmesi için yeterli sayıda kapalı devre televizyon sistemi bulunur.
 - ç) İyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu alanda, tedavi esnasında kapının açılması durumunda radyasyon üretimini durduracak devre kesici sisteminin bulunması ve kapının açılması ile radyasyon üretiminin durdurulması durumunda radyasyon üretiminin sadece kumanda ünitesinden tekrar başlatılabilir olması sağlanır.

d) Lineer hızlandırıcı, siber bıçağı, tomoterapi cihazlarının bulunduğu alanda şaşırtma koridoru bulunur. Şaşırtma koridoru, sedye ve tekerlekli sandalye dolaşımını engellemeyecek şekilde tasarlanır.

e) Enerjisi 10 MV'nin üzerinde olan lineer hızlandırıcı cihazlarının bulunduğu alanların kapısı, oluşan nötronları durdurma özelliğine sahip parafin, polietilen gibi malzemeler ile kaplanır.

f) İyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu alanda ortamdaki ozon seviyesinin izin verilen seviyelere indirilmesini sağlayacak uygun havalandırma sistemi kurulur.

g) İyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu alanda, acil durumlarda radyasyon üretimini tamamen kapalı duruma geçirecek acil durum durdurma düğmesi bulundurulur.

ğ) Radyoaktif kaynak içeren uygulamalarda, elektrik kesintileri ve arızaları durumunda radyoaktif kaynakları güvenli ve emniyetli konumuna alan otomatik sistemlerin bulunması sağlanır.

(18) Ağzı, dış ve çene radyoloji merkezleri radyasyon alanlarında aşağıdaki fiziki kriterleri sağlamak zorundadır:

a) Volumetrik dış tomografisi ve panoramik röntgen için ayrı ayrı birim oluşturulur. Bu birimlerde cihaz odası ve kumanda ünitesi bulunur.

b) İyonlaştırıcı radyasyon kaynağının bulunduğu alanda cihazın X-ışını tüpü, birincil ışın kapıya ve çalışana yönlendirilmeyecek şekilde yerleştirilir.

(19) Merkezlerin radyasyon alanına ilişkin fiziki şartlar ile Bakanlıkça teknolojik gelişmeler sonucunda kullanımına izin verilen ve bu Yönetmelikte yer almayan iyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarına ait fiziki şartlar, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak sağlanır.

Güvenlik

MADDE 6- (1) Radyasyondan korunmanın, radyasyon güvenliğinin ve radyoaktif kaynakların emniyetinin teminine ilişkin NDK tarafından yayımlanan mevzuat kapsamında radyasyon uygulamaları yürütülür. Bu kapsamda NDK tarafından uygun bulunan radyasyondan korunma programının uygulanması sağlanır.

(2) Radyasyonla çalışanlar, hastalar ve refakatçiler için radyasyondan korunmaya yönelik ilgili mevzuat kapsamındaki gerekli tedbirler alınır.

(3) Radyasyondan korunmayı sağlamak üzere uygulamanın niteliğine göre koruyucu giysi ve teçhizatın eksiksiz olarak bulundurulması, uygun şartlarda muhafaza edilmesi ve kullanılması sağlanır.

(4) Girişimsel radyoloji uygulamalarında görev alan radyasyonla çalışanların, maruz kalacakları radyasyon dozunu sınırlayacak ilave radyasyondan koruyucu kişisel donanımlar kullanılır.

(5) Nükleer tıp ve radyasyon onkolojisi merkezlerinde, uygun özelliklere sahip, geçerli kalibrasyon sertifikası olan radyasyon ölçüm cihazları ile radyasyon alanlarında ve bu alanların bitişik alanlarında radyasyon ölçümlerinin yapılması, ölçüm sonuçlarının kayıt altına alınması ve radyasyon ölçüm cihazlarının kalibrasyonlarının belirlenen periyotlarda ilgili mevzuat kapsamında yaptırılması sağlanır.

(6) Merkezde;

a) Radyoaktif madde ve benzeri yaralanmalar için tıbbi önlemler alınır.

b) İlk yardım seti ve yangın tehlikesine karşı yangın söndürücü ile alev söndürme örtüsü gibi güvenlik donanımı bulundurulur.

c) Radyasyonla çalışanlara uygulama kapsamındaki potansiyel tehlikeler ile güvenli çekim teknikleri hususunda eğitim verilir ve bu eğitimler kayıt altına alınır.

ç) Oluşabilecek tehlike ve riskler hakkında giriş kapısı, cihaz, donanım veya aygıt üzerine ulusal veya uluslararası kabul gören simgeler kullanılarak işaretleme veya etiketleme yapılır.

d) Uygun sıklıkta hava değişiminin sağlanması amacıyla ilgili mevzuata uygun havalandırma sistemi kurulur.

e) Giriş ve çıkış noktaları ile yangın çıkışları ilgili mevzuata uygun şekilde işaretlenir.

f) Tıbbi amaçlı iyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının teslim alınması, bulundurulması, kullanılması, radyoaktif madde kullanımından oluşan atıkların yönetimi ve X-ışını tüpü kullanımından oluşan atıkların bertaraf edilmesi ile radyasyon tesislerine ve radyasyon uygulamalarına ilişkin yetkilendirmeler, radyasyon güvenliği, radyoaktif kaynakların emniyeti, radyoaktif maddelerin taşınması ve radyasyon acil durumlarının yönetimi hakkında ilgili mevzuat doğrultusunda idari ve teknik düzenlemeler yerine getirilir.

g) Hamilelik şüphesi olan, hamile veya emziren personelin çalışma koşulları; embriyonun, fetüsün veya emziren çocuğun radyasyondan korunmasını sağlayacak ve halk için belirlenen doz sınırlarına uyulacak şekilde yeniden düzenlenir. Çalışma koşulları hamilelik şüphesi olan ve hamile personel için hamileliğinin geri kalan süresinde radyasyon alanlarında çalışmayacak şekilde, emzirme döneminde olan personel için radyoaktif kirlilik riski bulunan radyasyon alanlarında çalışmayacak şekilde düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları ve Radyonüklit ile Çalışanların Çalışma Esasları ve Sağlık İzni

İyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ve radyonüklit ile çalışanların çalışma esasları

MADDE 7- (1) Sadece iyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personelin haftalık çalışma süresi 35 saattir. Bu çalışanların, kontrollü alanlarda kişisel koruyucu ekipman ve dozimetre kullanması zorunludur.

(2) Radyasyonla çalışacakların, işe başlamadan önce ve işe başladıktan sonraki yıllık sağlık kontrolleri, bu Yönetmeliğin eki EK-1'de yer alan "Radyasyonla Çalışacaklar/Çalışanlar İçin Sağlık Raporu Formu" kullanılarak ilgili sağlık kurum ve kuruluşu tarafından yaptırılır.

(3) Radyasyonla çalışanların çalışma şekli, birinci fıkrada belirtilen çalışma süresini aşmamak kaydıyla, hizmetin etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması bakımından vardiya veya nöbet şeklinde düzenlenebilir.

Sağlık izni

MADDE 8- (1) Sadece iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ve radyonüklitlerin kullandığı kontrollü alanlarda çalışanlara yıllık izinlerine ilaveten sağlık izni verilir. Radyasyonla çalışanlara verilecek sağlık izni süresi, bu çalışanların bir takvim yılı içerisinde kontrollü alanlarda fiilen çalıştığı süreler dikkate alınarak bu Yönetmeliğin eki EK-2'de yer alan "Sağlık İzni Tablosu"nda belirtilen çalışma süresine göre belirlenir.

(2) Mobil röntgen veya skopi gibi hareketli cihazları kullanan radyasyonla çalışanlara verilecek sağlık izni süresi, bu çalışanların bir takvim yılı içerisinde kontrollü alanlarda fiilen çalıştığı süreler dikkate alınarak bu Yönetmeliğin eki EK-2'de yer alan "Sağlık İzni Tablosu"nda belirtilen çalışma süresine göre belirlenir.

(3) Kontrollü alanlarda radyasyonla çalışanların maruz kaldıkları dozların, doz sınırlarını aşması hâlinde bu çalışanlar için sağlık kurum ve kuruluşu tarafından sağlık izni hemen kullanılır.

(4) Sağlık izni bölünemez, yıl geçişlerinde üst üste kullanılamaz ve diğer yıla aktarılamaz.

(5) Kontrollü alanlarda radyasyonla çalışanlara verilecek sağlık izni süresi hesaplanırken doğum, ölüm, evlilik ve yıllık izin ile geçirilen süreler, çalışma süresine dahil edilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Denetim ve yaptırım

MADDE 9- (1) Merkezlerin faaliyete esas denetimlerinde, bu Yönetmeliğin 5 inci ve 6 ncı maddelerinde yer alan hükümlere aykırılık tespit edilmesi hâlinde, 3359 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde, iyonlaştırıcı radyasyon kullanılarak sunulan sağlık hizmetlerinin planlanması ile bu hizmetlerin sunulduğu sağlık kurum ve kuruluşlarının faaliyetleri, standartları ve denetlenmesine ilişkin hususlarda ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) Mesleğini serbest olarak icra etmeye yetkili radyoloji, nükleer tıp ve ağız, diş ve çene radyolojisi uzmanları tarafından açılan merkezlerle ilgili hüküm bulunmayan hâllerde, ayakta teşhis ve tedavi yapılan özel sağlık kuruluşlarının tabi olduğu mevzuat ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 11- (1) 25/4/2022 tarihli ve 5530 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İyonlaştırıcı Radyasyon ve Radyonüklit Kullanılarak Sunulan Sağlık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Uyum sağlanması

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faal hâlde bulunan merkezlerin radyasyon alanları, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içinde bu Yönetmelikte yer alan hükümlere uyumlu hâle getirilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin 14 üncü fıkrası, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faal halde bulunan mevcut merkezler için uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 12- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

**RADYASYONLA ÇALIŞACAKLAR/ÇALIŞANLAR İÇİN
SAĞLIK RAPORU FORMU**

ÇALIŞAN BİLGİLERİ				
ADI SOYADI	T.C. KİMLİK NO	KURUM SİCİL NO	CİNSİYETİ	
			ERKEK	KADIN
Çalıştığı/Çalışacağı Kurum :				
Çalıştığı/Çalışacağı Kurumdaki Unvanı ve Görevi:				
Radyasyona Maruz Kalma (Birden fazla işaretlenebilir)	X-ışınlarına dışarıdan maruziyet : (Röntgen cihazları, bilgisayarlı tomografi gibi cihazlarla yürütülen işler)			
	Radyoaktif maddeler ile doğrudan el, cilt teması : (Örneğin; radyofarmasötiklerle, brakiterapi kaynakları ile işlemler gibi)			
	Son 1 yıllık dozimetre ölçüm toplamı (mSv):			
	Diğer (Açıklayınız) :			
Son bir yıl içinde kişisel dozimetri ölçümlerinde doz limit aşımı bildirildi mi?		HAYIR	EVET (Açıklayınız)	
Son bir yıl içinde radyasyon kazası geçirdiniz mi?		HAYIR	EVET (Açıklayınız)	
Son bir yıl içinde tıbbi tanı ve tedavi amacıyla radyasyona maruz kaldınız mı?		HAYIR	EVET (Açıklayınız)	
Sağlık durumunuzla ilgili aşağıdaki belirtiler ve bulgular var mı?				
		YOK	VAR (Açıklayınız)	
Ciltte solukluk				
Genel yorgunluk hali				
Otururken ayağa kalktığınızda baş dönmesi/göz kararması				
Sık ateşli hastalıklara yakalanma				
Kolay iyileşmeyen uzun süreli enfeksiyonlar (Örneğin; ishal, mantar enfeksiyonları gibi)				
Beklenmedik veya uzun sürede duran kanamalar (Gaitada veya idrarda gibi)				
Sık diş eti kanaması				
Ciltte morluklar				
Özellikle el sırtı başta olmak üzere radyasyona maruz kalan vücut bölgelerde kıl dökülmesi				
El cildinde bozukluklar (ciltte kalınlaşma, kılcıl damarların izlenmesi, erken yaşlılık belirtileri gibi)				
Görmede bulanıklık				
Vücudunuzdaki (boyun, çene altı, koltuk altı, kasık gibi) lenf bezlerinde büyüme				
Sağlığım ile ilgili yukarıda beyan ettiğim bilgiler doğrudur.				
Çalışan/Çalışacak Kişinin Adı ve Soyadı:				
İmza :				
Tarih :				

TIBBİ DEĞERLENDİRME
(Hekim Tarafından Doldurulacaktır)

EL-CİLT BULGULARI [Kronik radyasyon maruziyetine bağlı olarak gelişebilecek]

	HAYIR	EVET (Varsa açıklama)
Teleniektazi		
Hiperkeratoz		
Atrofi		
Kıl Dökülmesi		
Tırnak Bozukluğu		

KAN VE LENFATİK SİSTEM MALİGNİTE BULGUSU [Radyasyona bağlı olarak geç dönemde gelişebilen maligniteler]

Periferik lenfadenopati		
Hepatosplenomegali		
TAM KAN SAYIMI	Lökosit Dağılımı	
Beyaz Küre Sayısı	Lenfosit %	
Trombosit Sayısı	Nötrofil %	
Hemoglobin Düzeyi	Monosit %	
Kırmızı Küre Sayısı	Eozinofil %	
Normal-Dışı hücreler	Bazofil %	

KATARAKT BULGUSU (Lensin radyasyona maruziyetinden sonra 1 yıl içinde gelişmesi beklenir)

Bazal Oftalmoskopik Muayenesi Var mı?	HAYIR		Oftalmoskopik Muayene için Göz Hastalıkları Uzmanına Sevk Ediniz
	EVET		Son 1 yıl içinde yeni gelişen görme bulanıklığı var ise Göz Hastalıkları Uzmanına Sevk Ediniz

Son 1 yıl içinde ek görme bulanıklığı yok ise yıllık rutin takibine devam ediniz.

Göz Hastalıkları Uzmanı Değerlendirmesi:

Dr. Kaşe/İmza/Tarih

Bu formda adı geçen çalışanın tarafımdan sağlık değerlendirilmesi yapılmıştır:

Radyasyon kaynakları ile çalışmasında sakınca bulunmamaktadır:

Radyasyon kaynakları ile çalışmasında sakınca bulunmaktadır
(Açıklayınız):

İstirahat ve diğer hususlar:

Dr. Kaşe/İmza/Tarih

Sağlık İzni Tablosu

Sıra No	Çalışma Süresi	Sağlık İzni Süresi
1	0-50 Saat	1 Gün
2	51-100 Saat	2 Gün
3	101-150 Saat	3 Gün
4	151-200 Saat	4 Gün
5	201-250 Saat	5 Gün
6	251-300 Saat	6 Gün
7	301-350 Saat	7 Gün
8	351-400 Saat	8 Gün
9	401-450 Saat	9 Gün
10	451-500 Saat	10 Gün
11	501-550 Saat	11 Gün
12	551-600 Saat	12 Gün
13	601-650 Saat	13 Gün
14	651-700 Saat	14 Gün
15	701-750 Saat	15 Gün
16	751-800 Saat	16 Gün
17	801-850 Saat	17 Gün
18	851-900 Saat	18 Gün
19	901-950 Saat	19 Gün
20	951-1000 Saat	20 Gün
21	1001-1050 Saat	21 Gün
22	1051-1100 Saat	22 Gün
23	1101-1150 Saat	23 Gün
24	1151-1200 Saat	24 Gün
25	1201-1250 Saat	25 Gün
26	1251-1300 Saat	26 Gün
27	1301-1350 Saat	27 Gün
28	1351-1400 Saat	28 Gün
29	1401-1450 Saat	29 Gün
30	1451-1500 Saat	30 Gün

III.RADYASYON TESİSLERİNE VE RADYASYON UYGULAMALARINA İLİŞKİN YETKİLENDİRMELER YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, radyasyon tesislerine ve radyasyon uygulamalarına ilişkin faaliyetlerin radyasyondan korunma, güvenlik ve emniyet ilkeleri çerçevesinde yürütüldüğünün tespit ve teyit edilmesi için faaliyetlerin yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, radyasyon tesislerini ve radyasyon uygulamalarını kapsar.

(2) Nükleer tesislerde ve radyoaktif atık tesislerinde yürütülen radyasyon uygulamaları, nükleer maddelerle yürütülen radyasyon uygulamaları ve radyasyon tesislerinde kullanılan nükleer maddeler bu Yönetmelik kapsamındadır.

(3) 5 keV veya daha düşük enerjili radyasyon üreten cihazlara ilişkin hususlar bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2022 tarihli ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası, 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrası ve 6 ncı maddesinin birinci fıkrası ile 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerine ve 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Açık kaynak: Radyasyon uygulamalarında kullanılmak üzere üretilmiş, kapalı kaynak formunda olmayan katı, sıvı, gaz, aerosol veya toz hâlindeki radyoaktif maddeyi,

b) Bildirim: Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetler ile bu faaliyetlere yönelik onaya, yetkilendirmeye ve muafiyete ilişkin Kuruma yapılan her türlü yazılı beyanı,

c) Dereceli yaklaşım: Radyasyon tesislerinde ve radyasyon uygulamalarında gerçekleştirilen faaliyetlerin güvenlik ve emniyet açısından önemi, karmaşıklığı ve oluşabilecek risklerin boyutu ile doğru orantılı ayrıntıda dokümanite edilmesini, yürütülmesini, yönetilmesini ve düzenleyici kontrolünü,

ç) Işınlanma: Radyasyona maruz kalma durumunu,

d) Kapalı kaynak: Radyasyon uygulamalarında kullanılmak üzere üretilmiş, normal çalışma koşullarında ve olası radyasyon acil durumlarında dağılma, saçılma ve sızıntıya karşı bir kapsül içerisine kapatılmış veya kaplama malzemesi ile kaplanmış radyoaktif maddeyi,

e) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

f) Radyasyon alanı: Planlanmış ışınlanmalar nedeniyle halk için belirlenen yıllık doz sınırlarının üzerinde ışınlanma olasılığı olan alanı,

g) Radyasyon güvenliği: Radyasyon tesislerinin işletilmesi ve radyasyon uygulamalarının yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunmasını sağlamak üzere uygun şartların oluşturularak sürdürülmesini, kazaların önlenmesini veya kaza sonuçlarının hafifletilmesini,

ğ) Radyasyon kaynağı: Radyasyon üreten veya yayan cihazlar ile radyoaktif kaynakları,

h) Radyasyon tesisi: Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, kullanılması, bulundurulması veya bakımı ve onarımının yapılması amacıyla özel olarak tasarlanmış tesisi,

ı) Radyasyon uygulamaları: Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, kullanılması, bulundurulması, bakımı ve onarımı ile radyoaktif kaynakların ihracatı, ithalatı ve taşınması faaliyetlerini,

i) Radyasyondan korunma sorumlusu: Radyasyon tesisinin veya radyasyon uygulamasının türüne göre Kurum tarafından belirlenmiş nitelikleri taşıyan, yetkilendirilen kişi veya yetkilendirilmek üzere başvuran kişi tarafından yükümlülüklerinin yerine getirilmesini teminen görevlendirilen ve yetkilendirilen kişiye verilen yetki kapsamında Kurum tarafından uygun bulunan gerçek kişiyi,

- j) Radyasyonla çalışan: Radyasyon tesisi ve radyasyon uygulamasındaki görevi gereği halk için belirlenen doz sınırlarının üzerinde ışınlanma olasılığı olan gerçek kişiyi,
- k) Radyoaktif kaynak: İçeriğindeki radyoaktif maddeden faydalanılarak radyasyon uygulamalarında kullanılmak üzere üretilen açık veya kapalı kaynakları,
- l) Radyoaktif madde: Nükleer madde, radyoaktif kaynak ve radyoaktif atıklar da dâhil olmak üzere, çekirdekleri kendiliğinden bozunmaya uğrayarak radyasyon yayan izotop veya izotopları içeren maddeleri,
- m) Yetkilendirilen kişi: Bu Yönetmelik kapsamındaki bir faaliyetin yürütülmesi için Kurum tarafından kendisine lisans veya izin verilen gerçek veya tüzel kişiyi,
- n) Yetkilendirme: Radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamalarına ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi için yapılan başvurunun yeterli ve uygun bulunması sonucunda gerçek veya tüzel kişilere Kurum tarafından lisans veya izin verilmesi işlemini,
- o) Yüksek aktiviteli kapalı kaynak: Aktivite seviyesi EK-3'te belirtilen D değerlerine eşit veya daha yüksek değerlerde olan kapalı kaynakları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler ve Dereceli Yaklaşım

Genel ilkeler

MADDE 5- (1) Radyasyon tesislerine ve radyasyon uygulamalarına ilişkin faaliyetler Kuruma bildirimde bulunulmaksızın veya Kurumdan yetki alınmaksızın yürütülemez.

(2) Radyasyon tesislerine ve radyasyon uygulamalarına ilişkin faaliyetlerin bireysel veya toplumsal açıdan sağlayacağı fayda göz önünde bulundurularak gerekçelendirilmesi esastır.

(3) Radyasyon tesislerine ve radyasyon uygulamalarına ilişkin faaliyetler nedeniyle maruz kalınabilecek radyasyon dozlarının mümkün ve makul olan en düşük düzeyde tutulması ve bu faaliyetler nedeniyle maruz kalınabilecek radyasyon dozlarının Kurum tarafından belirlenen doz sınırlarını aşmaması sağlanır.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında verilen yetki devredilemez.

(5) Yetkilendirilen kişi, Kurum tarafından verilen yetki kapsamına uygun olarak faaliyet yürütmekle, yetki koşullarının devamlılığını sağlamakla ve Kurum tarafından tespit edilerek kendisine bildirilen bulguları verilen süre içerisinde gidermekle yükümlüdür.

(6) Kurum tarafından verilen yetkinin koşullarına ve mevzuata uymak veya düzenleyici kontrol altında olmak veya yükümlülüklerini yerine getirmek üzere görevlendirme yapmak veya hizmet almak yetkilendirilen kişinin sorumluluğunu azaltmaz veya ortadan kaldırmaz.

(7) Yetkilendirilen kişinin sorumlulukları, düzenleyici kontrolden çıkarılma ile sona erer. Yetkilendirilen kişinin işi bırakması, yetkisinin kısıtlanması, askıya alınması ya da iptal edilmesi ve benzeri durumlar sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Bu gibi durumlarda güvenlik, emniyet ve nükleer güvence açısından zafiyet oluştuğunun Kurum tarafından değerlendirilmesi hâlinde, hukuki ve mali sorumluluk yetkilendirilen kişiye ait olmak kaydıyla, güvenlik, emniyet ve nükleer güvencenin sağlanmasına yönelik her türlü önlem Kurum tarafından aldırılabilir.

(8) Radyasyon tesislerinin işletilmesi ve radyasyon uygulamalarının yürütülmesi sırasında; çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunmasında asıl sorumluluk yetkilendirilen kişiye aittir. Radyasyondan korunmanın sağlanmasına ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(9) Radyasyon tesislerine yönelik yönetim sisteminin kurulmasına ve bu sistemin uygulanmasına ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(10) Radyasyon tesislerinde ve radyasyon uygulamalarında kullanılan radyoaktif maddenin nükleer güvence kapsamında olması hâlinde, nükleer güvenceye ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(11) Radyasyon tesislerinde ve radyasyon uygulamalarında, radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabına ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Dereceli yaklaşım

MADDE 6- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yetkilendirme esasları dereceli yaklaşımla belirlenir.

(2) Dereceli yaklaşım çerçevesinde;

a) Radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamaları EK-1'de sınıflandırılmıştır.

b) Radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamaları için yetkilendirilmek üzere başvuran kişi tarafından alınması gereken izinler ve onaylar EK-2'de belirtilmiştir.

(3) Bu Yönetmelikte belirtilmeyen radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamalarına veya mevcut radyasyon kaynaklarıyla farklı amaçlara yönelik yürütülecek faaliyetlere ilişkin onay ve yetkilendirme süreçlerinde, onay ve yetkilendirme koşulları Kurum tarafından dereceli yaklaşım göz önünde bulundurularak belirlenir.

(4) Yetkilendirilen kişi, radyasyon tesislerinin işletilmesi ve radyasyon uygulamalarının yürütülmesi sırasında radyasyondan korunma, güvenlik ve emniyetin sağlanması kapsamında yürüttüğü faaliyetlerde radyasyon tesisinin ve radyasyon uygulamasının türüne ve niteliğine göre dereceli yaklaşım uygular.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Onaylar

Onay başvurusu

MADDE 7- (1) Onay koşulları ve onay başvurusunda istenen bilgi ve belgeler radyasyon tesisinin veya radyasyon uygulamasının türüne göre Kurum tarafından dereceli yaklaşımla belirlenir.

(2) Radyasyon tesislerini işletecek ve radyasyon uygulamalarını yürütecek tüzel kişiler onay almak için Kurum tarafından belirlenen usulle başvuruda bulunur. Onay almak üzere başvuran kişi onay işlemleri için Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedellerini öder.

Onay başvurusunun incelenmesi

MADDE 8- (1) Onay başvurusunda sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından uygun bulunması durumunda onay işlemleri başlatılır.

(2) Onay başvurusunda sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından uygun bulunmaması durumunda, eksiklikler onay almak üzere başvuran kişiye bildirilir. Söz konusu eksikliklerin tamamlanması için Kurum tarafından bildirilme tarihinden itibaren en fazla üç ay süre verilir.

(3) Söz konusu eksikliklerin tamamlanması için verilen süre içerisinde, onay almak üzere başvuran kişi tarafından yazılı olarak bildirilen gerekçenin Kurum tarafından uygun bulunması hâlinde en fazla altı aya kadar ilave süre verilebilir.

(4) Eksikliklerin verilen süre sonunda tamamlanması hâlinde onay başvurusu iptal edilir ve durum onay almak üzere başvuran kişiye bildirilir. Onay için ödenen işlem ve hizmet bedeli iade edilmez.

Saha onayı

MADDE 9- (1) Kurumdan, EK-2'de belirtilen gama ışınlama tesisleri için tesisin kurulacağı yer ile bu yere ilişkin bilgi ve belgelerin uygunluk ve yeterliliklerinin değerlendirildiği saha onayı alınması gerekir. Saha onayı alınmadan mekânsal tasarım onayı verilmez.

(2) Saha onayı alınması gereken gama ışınlama tesisleri için uygunluk ölçütleri ile başvuruda istenen bilgi ve belgeler Kurum tarafından belirlenir.

Mekânsal tasarım onayı

MADDE 10- (1) Kurumdan, EK-2'de belirtilen radyasyon tesislerinin ve radyasyon uygulamalarının yürütüleceği alanların tasarımına ilişkin mimari proje ile sunulan diğer bilgi ve belgelerin uygunluk ve yeterliliklerinin değerlendirildiği mekânsal tasarım onayı alınması gerekir. Mekânsal tasarım onayı alınmadan işletmeye alma izni veya lisans verilmez.

(2) Mekânsal tasarım onayı alınması gereken radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamaları için uygunluk ölçütleri ile başvuruda istenen bilgi ve belgeler Kurum tarafından belirlenir.

(3) EK-1'de yer alan; radyasyon tesislerinin, birinci grup radyasyon uygulamalarının ve ikinci grup radyasyon uygulamalarının yürütüleceği alanların eğitim kurumları, yurt, kres, mesken gibi mekânlara bitişik olmaması gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Yetkilendirme Başvurusu**

Yetkilendirme başvurusu

MADDE 11- (1) Radyasyon tesislerinin veya radyasyon uygulamalarının türüne göre yetkilendirme koşulları ve yetkilendirme başvurusunda istenen bilgi ve belgeler Kurum tarafından dereceli yaklaşımla belirlenir.

(2) Radyasyon tesislerini işletecek ve radyasyon uygulamalarını yürütecek gerçek ya da tüzel kişiler, lisans veya izin almak için Kurum tarafından belirlenen usulle başvuruda bulunur. Yetkilendirilmek üzere başvuran kişi, yetkilendirme işlemleri için Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedellerini öder.

(3) Kurum, yetkilendirilmek üzere başvuran kişiler tarafından sunulan bilgi ve belgelerin doğrulanması amacıyla araştırma veya yerinde inceleme yapabilir.

Yetkilendirme başvurusunun incelenmesi

MADDE 12- (1) Yetkilendirme başvurusunda sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından uygun bulunması durumunda yetkilendirme işlemleri başlatılır.

(2) Yetkilendirme başvurusunda sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından uygun bulunmaması durumunda, eksiklikler yetkilendirilmek üzere başvuran kişiye bildirilir. Söz konusu eksikliklerin tamamlanması için Kurum tarafından bildirilme tarihinden itibaren en fazla üç ay süre verilir.

(3) Yerinde inceleme sonucunda çalışma koşullarının Kurum tarafından uygun bulunmaması, yerinde inceleme yapılacak alanda yetkili kişilerin bulunmaması, başvuruda beyan edilen fiziksel koşulların uygun olmaması veya radyasyon kaynağının faaliyete hazır hale getirilememesi durumlarında yetkilendirilmek üzere başvuran kişiye eksikliklerin tamamlanması için Kurum tarafından bildirilme tarihinden itibaren en fazla üç ay süre verilir. Eksikliklerin tamamlandığının tespitine yönelik tekrar yerinde inceleme yapılabilir. Bu durumda başvuru sahibi tekrar yerinde inceleme için belirlenen işlem ve hizmet bedelini verilen süre içerisinde ödeyerek Kuruma başvurur. Süresi içerisinde işlem ve hizmet bedelinin ödenmemesi durumunda başvuru iptal edilir ve ödenen işlem ve hizmet bedelleri iade edilmez.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen eksikliklerin tamamlanması için verilen süre içerisinde, yetkilendirilmek üzere başvuran kişi tarafından yazılı olarak bildirilen gerekçenin Kurum tarafından uygun bulunması hâlinde en fazla altı aya kadar ilave süre verilebilir.

(5) Eksikliklerin verilen süre sonunda tamamlanmadığı durumda yetkilendirme başvurusu iptal edilir ve durum yetkilendirilmek üzere başvuran kişiye bildirilir. Yetkilendirme için ödenen işlem ve hizmet bedelleri iade edilmez.

(6) Eksiklikleri zamanında tamamlamayan kişiler Kurumdan gerekli yetkiyi alıncaya kadar radyasyon kaynağı ile faaliyet gösteremez.

Radyasyondan korunma programı

MADDE 13- (1) Yetkilendirilen kişi; radyasyon tesislerinin işletilmesi ve radyasyon uygulamalarının yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunmasını sağlamak amacıyla radyasyondan korunma programının hazırlanmasını, ilgili yetkilendirme başvurularında Kuruma sunulmasını ve uygulanmasını sağlar.

(2) Radyasyon tesislerinin ve radyasyon uygulamalarının türüne göre radyasyondan korunma programının içeriği Kurum tarafından belirlenir. Radyasyondan korunma programı radyasyon tesislerinin ve radyasyon uygulamalarının türüne göre asgari aşağıdaki bilgileri, talimatları ve planları içerir:

- a) Yetkilendirilecek kişiye ilişkin bilgiler.
- b) Radyasyon tesisine ve radyasyon uygulamasına ilişkin bilgiler.
- c) Radyasyon kaynaklarına ilişkin bilgiler.
- ç) Radyasyondan korunma sorumlusuna, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin bilgiler.
- d) Radyasyonla çalışanların sınıflandırılmasına ve bu çalışanların görev ve sorumluluklarına ilişkin bilgiler.

- e) Radyasyon alanlarının belirlenmesine ve bu alanlara ilişkin bilgiler.
- f) Radyasyon ölçüm cihazlarına ve dozimetrelere ilişkin bilgiler.
- g) Korumucu donanım ve ekipmana ilişkin bilgiler.
- ğ) Radyasyonla çalışanların tıbbi gözetimine ilişkin bilgiler.
- h) Yönetim sistemine ilişkin bilgiler.
- ı) Bakım ve onarıma ilişkin talimatlar.
- i) Çalışma talimatları ve radyasyondan korunmaya ilişkin talimatlar.
- j) Kişisel izleme, çalışma alanlarının izlenmesi ve çevresel izleme talimatları.
- k) Radyoaktif kaynakların taşınmasına ilişkin talimatlar.
- l) Radyasyon tesisi ve radyoaktif kaynaklar için emniyet planı.
- m) Radyoaktif atık yönetimi planı.
- n) İşletmeden çıkarma planı.
- o) Radyasyon acil durum planı.
- ö) Eğitim planı.

(3) Yetkilendirilen kişi tarafından radyasyondan korunma programı;

a) İçeriğinde belirtilen hususlarda değişiklik olması hâlinde,

b) Yetki süresi boyunca en az bir kez gözden geçirilerek, içeriğine ve uygulanmasına ilişkin durum değerlendirmesi yapılarak gerekli görülmesi hâlinde, güncellenir ve çalışanlar bilgilendirilir.

Güvenlik değerlendirmesi

MADDE 14- (1) EK-1'de yer alan; radyasyon tesisleri, birinci grup radyasyon uygulamaları ve Kurum tarafından belirlenen ikinci grup radyasyon uygulamaları için, yetkilendirilmek üzere başvuran kişi veya yetkilendirilen kişi tarafından güvenlik değerlendirmesi yapılarak hazırlanan raporun ilgili yetkilendirme başvurularında Kuruma sunulması sağlanır.

(2) Radyasyon tesislerinin ve radyasyon uygulamalarının türüne göre güvenlik değerlendirmesine ilişkin raporun içeriği Kurum tarafından belirlenir. Güvenlik değerlendirmesine ilişkin rapor, radyasyon tesislerinin ve radyasyon uygulamalarının türüne göre asgari aşağıdaki hususları içerir:

a) Çalışma koşullarının değerlendirilmesi.

b) Işınlanmaya yol açabilecek durumların belirlenmesi.

c) Normal çalışma koşullarında beklenen ışınlamaların sıklığının ve büyüklüğünün belirlenmesi.

ç) Planlanmış ışınlama durumları kapsamında oluşabilecek olay veya kaza sonucunda meydana gelebilecek potansiyel ışınlamalar hakkında değerlendirmeler yapılması.

d) Radyasyondan korunma, güvenlik ve emniyet önlemlerinin yeterliliğinin değerlendirilmesi.

(3) Yetkilendirilen kişi tarafından güvenlik değerlendirmesine ilişkin rapor;

a) İçeriğinde belirtilen hususlarda değişiklik olması hâlinde,

b) Güvenlik değerlendirmeleri sonucunda oluşturulan olay veya kaza senaryolarında meydana gelen güncellemeler, radyasyon acil durumlarının analizi sonucunda elde edilen sonuçlar ve benzer radyasyon tesislerinde veya radyasyon uygulamalarında elde edilen tecrübeler dikkate alınarak gerekli görülmesi hâlinde,

c) Yetki süresi boyunca en az bir kez gözden geçirilerek, içeriğine ve uygulanmasına ilişkin durum değerlendirmesi yapılarak gerekli görülmesi hâlinde, güncellenir ve çalışanlar bilgilendirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İzinler

İşletmeye alma izni

MADDE 15- (1) EK-2'de işletmeye alma izni alınması gerektiği belirtilen radyasyon tesislerinde lisans öncesi test amaçlı çalışma yapılabilmesi ve tesise bu amaçla radyoaktif kaynak getirilebilmesi için aşağıdaki hususlar çerçevesinde Kurumdan izin alınması gerekir:

a) Yetkilendirilmek üzere başvuran kişi tarafından işletmeye alma izni için gerekli bilgi ve belgelerle Kuruma başvuruda bulunulur.

b) İşletmeye alma izni başvurusu için sunulan bilgi ve belgelerin yeterli bulunması ve dereceli yaklaşıma göre gerek görülmesi hâlinde yapılacak yerinde inceleme sonucunda hazırlanan raporun ve Kurum tarafından yapılacak değerlendirmenin olumlu olması durumunda tesise, işletmeye alma izni verilir.

c) İşletmeye alma izni süresi içerisinde radyoaktif madde üretilmesi durumunda, üretilen radyoaktif maddeler satılamaz, devredilemez, teşhis ve tedavi için veya test dışı başka amaçla kullanılamaz. Bu radyoaktif maddeler için 31 inci maddede yer alan hükümler uygulanır.

ç) İşletmeye alma izninin geçerlilik süresi altı aydır. Yetkilendirilmek üzere başvuran kişi tarafından talep edilmesi ve gerekçenin Kurum tarafından uygun bulunması durumunda bu süre en fazla altı ay daha uzatılabilir.

d) Yetkilendirilen kişi yapılan testlerin sonuçlarını içeren ve tesisin tam kapasite çalışabileceğini gösteren güvenlik değerlendirmesine ilişkin raporla birlikte lisans başvurusunda bulunur.

e) İşletmeye alma izni iptal edilen veya işletmeye alma izni sona erdiği halde lisans alamamış kişiler, tesiste bulunan radyoaktif kaynakları Kuruma beyan etmekle yükümlü olup bu radyoaktif kaynaklarla faaliyet gösteremez. İşletmeye alma izni süresi bitiminden itibaren en geç üç ay içerisinde lisans başvurusu yapılmaması hâlinde tesiste bulunan radyoaktif kaynaklar, Kurumun uygun bulması durumunda yetkilendirilen kişi tarafından satılabilir veya devredilebilir, ihraç edilebilir, mahrecine iade edilebilir veya radyoaktif atık tesisine teslim edilebilir.

f) İşletmeye alma izninin geçerlilik süresi içerisinde gerekli işlemleri tamamlamayan kişinin, lisans alabilmesi için yeniden işletmeye alma izni alması gerekir.

(2) İşletmeye alma izni alınması gereken radyasyon tesisleri için uygunluk ölçütleri ile başvuruda istenen bilgi ve belgeler Kurum tarafından belirlenir.

Değişiklik izni

MADDE 16- (1) EK-2'de değişiklik izni alınması gerektiği belirtilen radyasyon tesisleri ve birinci grup radyasyon uygulamaları için yetkilendirilen kişi tarafından;

a) Yetki kapsamındaki radyasyon kaynağında ortam doz hızını artıracak değişikliğin,

b) Radyasyon alanlarındaki değişikliğin,

c) Mekânsal tasarım değişikliğinin,

gerekmesi durumunda Kurumdan izin alınması gerekir.

(2) Yetkilendirilmek üzere başvuran kişi tarafından değişiklik izni için gerekli bilgi ve belgelerle Kuruma başvuruda bulunulur.

(3) Birinci fıkrada belirtilen güvenlik ve emniyeti ilgilendiren değişikliklerin yapılması, sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi akabinde yapılacak yerinde inceleme veya denetim sonucunda hazırlanan rapor esas alınarak gözden geçirme ve değerlendirmenin uygun bulunması durumunda değişiklik izni verilir.

(4) EK-2'de değişiklik izni alınması gerektiği belirtilen radyasyon tesisleri ve birinci grup radyasyon uygulamaları için mevcut radyasyon kaynağına ek olarak ortam doz hızını artırmayan yeni bir radyoaktif kaynak eklenmesi, yetkilendirilen kişi tarafından sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi akabinde gerektiğinde yapılacak yerinde inceleme veya denetim sonucunda hazırlanan rapor esas alınarak gözden geçirme ve değerlendirmenin uygun bulunması durumunda değişiklik izni verilir.

İşletmeden çıkarma izni

MADDE 17- (1) EK-2'de işletmeden çıkarma izni alınması gerektiği belirtilen radyasyon tesisleri için yetkilendirilen kişi tarafından, mevcut radyoaktif kaynakların ihraç edilmesine, mahrecine iade edilmesine, radyoaktif atık tesisine teslim edilmesine ya da satış veya devrine ilişkin işlemler ile tesisin sökümüne, radyoaktif kirliliğin giderilmesine ve sahanın serbestleştirilmesine ilişkin çalışma planı ile öngörülen güvenlik ve emniyet önlemlerini içeren işletmeden çıkarma planı hazırlanarak Kuruma sunulur. Kurumun işletmeden çıkarma planını ve sunulan bilgi ve belgeleri uygun bulması durumunda lisans sonlandırılarak yetkilendirilen kişiye işletmeden çıkarma izni verilir.

(2) Yetkilendirilen kişi tarafından işletmeden çıkarma iznine esas işletmeden çıkarma planında belirtilen çalışmalar gecikmeksizin yerine getirilerek sürecin tamamlanması akabinde işletmeden çıkarma raporu hazırlanarak Kuruma sunulur.

(3) Radyasyon tesislerinin işletmeden çıkarma işlemlerine ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

İthalat, ihracat, taşıma ve transit geçiş izni

MADDE 18- (1) Radyoaktif kaynakların ithalatı ve ihracatında, aşağıda belirtilen kişiler tarafından radyoaktif kaynakların yurda girişi veya yurt dışına çıkışı için Kurumdan izin alınması gerekir:

a) Satış amacı olmaksızın radyoaktif kaynakları yalnız kendi çalışmalarında kullanmak üzere yetkilendirilen veya yetkilendirilmek üzere başvurusu Kurum tarafından uygun bulunmuş kişiler.

b) Radyoaktif kaynakların ithalatı ve ihracatına ilişkin lisans almış kişiler.

(2) Kurum tarafından belirlenen radyoaktif kaynakların taşınmasında ve transit geçişinde Kurumdan izin alınması gerekir.

(3) Radyoaktif kaynakların ithalat, ihracat, taşıma ve transit geçiş işlemlerine ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Lisans

Lisans

MADDE 19- (1) Radyasyon tesislerinin ve radyasyon uygulamalarının lisanslanması EK-1'de yer alan sınıflandırmaya göre yapılır.

(2) EK-1'de yer alan; radyasyon tesisleri, birinci grup radyasyon uygulamaları ve ikinci grup radyasyon uygulamaları için Kurumdan yalnızca Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiler lisans alabilir.

(3) Radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamalarına ilişkin lisans başvurusunda;

a) Yetkilendirilecek kişiye ilişkin bilgiler,

b) Radyasyon tesisine veya radyasyon uygulamasına ve radyasyon kaynaklarına ilişkin bilgiler,

c) Yetkilendirilen kişi adına temsil yetkili kişiye, radyasyondan korunma sorumlusuna ve radyasyonla çalışanlara ilişkin bilgiler,

ç) Radyasyondan korunma programı,

d) EK-1'de yer alan; radyasyon tesisleri, birinci grup radyasyon uygulamaları ve Kurum tarafından belirlenen ikinci grup radyasyon uygulamaları için güvenlik değerlendirmesine ilişkin rapor,

Kuruma sunulur. Radyasyon tesisinin veya radyasyon uygulamasının türüne göre başvuruda istenecek diğer bilgi ve belgeler Kurum tarafından belirlenir.

(4) EK-1'de yer alan; radyasyon tesisleri ve birinci grup radyasyon uygulamaları için, gerekli onay ve izinlerin alınmasını takiben sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi akabinde yapılacak yerinde inceleme sonucunda hazırlanan rapor esas alınarak gözden geçirme ve değerlendirmenin uygun bulunması durumunda lisans verilir.

(5) EK-1'de yer alan ikinci grup radyasyon uygulamaları için, sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi akabinde yapılacak yerinde inceleme sonucunda hazırlanan rapor esas alınarak gözden geçirme ve değerlendirmenin uygun bulunması durumunda lisans verilir.

(6) EK-1'de yer alan üçüncü grup radyasyon uygulamaları için, sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi akabinde gerektiğinde yapılacak yerinde inceleme sonucunda hazırlanan rapor esas alınarak gözden geçirme ve değerlendirmenin uygun bulunması durumunda lisans verilir.

(7) EK-1'de yer alan üçüncü grup radyasyon uygulamalarından Kurum tarafından belirlenenler için, radyoaktif atık yönetimi ilişkin koşulların yerine getirildiğine dair sunulan bilgi ve belgelerin gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi üzerine uygun bulunması durumunda kayıt altına alınarak lisans verilir.

(8) Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından belirlenen radyasyon tesisleri veya radyasyon uygulamaları için, radyoaktif atık yönetimi özel hesabına veya işletmeden çıkarma özel hesabına ilişkin yükümlülüklerin yerine getirildiği, Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından Kuruma bildirilmeden lisans verilmez.

(9) Lisans; lisans süresinin aşılması, Kurum tarafından verilen yetki kapsamına uygun olarak faaliyet gösterilmesi ve yetki koşullarının devam etmesi şartıyla beş yıl süreyle geçerlidir.

YEDİNCİ BÖLÜM **Muafiyetler**

Muafiyetler

MADDE 20- (1) Radyasyon tesislerinde ve radyasyon uygulamalarında kullanılacak aşağıdaki koşulları sağlayan radyoaktif kaynaklar, Kurum tarafından bildirim koşulu getirme ve toplam miktara sınır koyma hakkı saklı kalmak koşuluyla yetkilendirmeye ilişkin yükümlülüklerden muafıtır:

a) Aktiviteleri veya aktivite konsantrasyonları EK-4'te yer alan muafiyet değerlerini aşmayan radyoaktif kaynaklar.

b) Her bir radyoizotopun toplam aktivitesinin EK-4'te yer alan ikinci sütunda belirtilen değere bölünmesi yoluyla karışımındaki tüm radyoizotoplar için elde edilen oranların toplamı 1 veya 1'den küçük olan, farklı radyoizotopların karışımından oluşan radyoaktif kaynaklar.

(2) EK-4'te yer almayan veya EK-4'te yer alan ancak muafiyet değerlerini aşan radyoaktif kaynakları içeren cihazlar veya düzenekler, ithalat ve ihracatı için Kurumdan izin alınması koşuluyla aşağıdaki hususların bir arada sağlanması durumunda, Kurum tarafından değerlendirilerek yetkilendirmeye ilişkin diğer yükümlülüklerden muaf tutulabilir:

a) Radyoaktif kaynağın herhangi bir sızıntı ve radyoaktif kirlilik oluşturmaya karşı etkin bir şekilde korunmasının sağlanmış olması.

b) Radyoaktif kaynak içeren cihazın veya düzeneğin normal çalışma koşullarında yüzeylerinden 10 cm uzaklıktaki herhangi bir noktada doz hızının 1 µSv/saat değerini aşmaması.

(3) 30 kV ve altında gerilimle çalışan radyasyon üreten cihazlar, normal çalışma koşullarında erişilebilen yüzeylerinden 10 cm uzaklıktaki herhangi bir noktada doz hızının 1 µSv/saat değerini aşmaması koşuluyla yetkilendirmeye ilişkin yükümlülüklerden muafıtır. Yetkilendirmeye ilişkin yükümlülüklerden muaf tutulan radyasyon üreten cihazlar için Kurum tarafından yapılacak değerlendirme üzerine bildirim koşulu getirilebilir.

(4) 30 kV üzerinde gerilimle çalışan radyasyon üreten cihazlar, normal çalışma koşullarında erişilebilen yüzeylerinden 10 cm uzaklıktaki herhangi bir noktada doz hızının 1 µSv/saat değerini aşmaması koşuluyla ve güvenli kullanılması kaydıyla, Kurum tarafından değerlendirilerek yetkilendirmeye ilişkin yükümlülüklerden muaf tutulabilir.

(5) Kurum tarafından verilen muafiyetler, radyasyon güvenliği ve radyoaktif kaynakların emniyeti açısından gerekli görüldüğü durumlarda kaldırılabilir. Muafiyeti kaldırılan radyasyon kaynakları için yetkilendirme başvurusunda bulunulur.

(6) İkinci ve dördüncü fıkralarda belirtilen radyasyon kaynaklarının satış veya devri durumunda Kuruma bildirimde bulunulur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM **Yetkilendirme Sonrası İşlemler**

Yetkilendirmeye ilişkin bilgilerde değişiklik yapılması

MADDE 21- (1) Yetkilendirilen kişi tarafından, aşağıda verilen değişikliklerden birinin yapılması hâlinde, en geç on beş gün içerisinde Kurum tarafından belirlenen bilgi ve belgelerle Kuruma başvuruda bulunulur ve yetkilendirmeye ilişkin ilgili bilgiler güncellenir:

a) Yetkilendirilen kişinin ve yerin aynı kalması şartıyla, ünvanının veya adresinin değişmesi.

b) Taşınabilir cihazlar ile faaliyet gösteren yetkilendirilen kişinin merkez adresinin değişmesi.

(2) Radyasyondan korunma sorumlusunun değişmesi durumunda yetkilendirilen kişi tarafından;

a) Değişiklik yapılmadan on beş gün önce Kurum tarafından belirlenen bilgi ve belgelerle Kuruma başvuruda bulunulması,

b) Değişikliğin önceden bildirilmesinin beklenemeyeceği durumlarda belirtilen değişikliğin yapılmasını takiben en geç yedi gün içerisinde Kuruma başvuruda bulunulması, hâlinde Kurum tarafından başvurunun uygun olduğunun değerlendirilmesi üzerine yetkilendirmeye ilişkin radyasyondan korunma sorumlusu bilgileri güncellenir.

Lisansın yenilenmesi

MADDE 22- (1) Yetkilendirilen kişi, lisans süresinin bitiminden önceki altı ay içerisinde, Kurum tarafından lisansın yenilenmesi için belirlenen bilgi ve belgeler ile birlikte Kuruma başvuruda bulunur. Süresi içerisinde yapılan başvuru kapsamında sunulan bilgi ve belgelerin

Kurum tarafından gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi akabinde gerektiğinde yapılacak yerinde inceleme veya denetim sonucunda hazırlanan rapor esas alınarak gözden geçirme ve değerlendirmenin uygun bulunması durumunda lisans yenilenir.

(2) Lisans süresinin bitiminden önce yenilenme başvurusu yapılmayan lisanslar, lisans süresinin bitiminde kendiliğinden sona erer. Süresi biten lisanslar için lisans yenileme işlemi yapılmaz.

(3) Lisans süresinin bitiminden önce yetkilendirilen kişi tarafından yenilenme başvurusunda bulunulan radyasyon tesisi ve radyasyon uygulamalarına ilişkin lisans, Kurum tarafından lisansın yenilenmesine ilişkin işlemler tamamlanıncaya kadar geçerliliğini korur.

Lisansı geçersiz hâle gelen faaliyetin yeniden yetkilendirilmesi

MADDE 23- (1) Lisansın sona ermesi, sonlandırılması veya iptali gibi bir sebeple lisansı geçersiz hâle gelen bir faaliyete ilişkin yeniden lisans alınmak istenmesi durumunda, yeniden lisans başvurusu yapılır. Bu faaliyete ilişkin daha önce Kurum tarafından tesis edilmiş işlemler göz önünde bulundurularak radyasyon tesisinin ve radyasyon uygulamasının türüne göre yapılacak yetkilendirmeye ilişkin hususlar yetkilendirilmek üzere başvuran kişiye bildirilir. Lisans alınıncaya kadar radyasyon kaynağıyla faaliyet gösterilemez. Kurumun düzenleyici kontrolü ve yetkilendirilen kişinin yetkilendirmeye ilişkin yükümlülükleri devam eder.

Yetkilendirilmiş bir faaliyet için başka bir kişinin yetkilendirilmesi

MADDE 24- (1) Yetkilendirilmiş bir faaliyet için başka bir kişinin yetkilendirilmesinin talep edilmesi durumunda, bu kişi tarafından Kuruma yetkilendirilmek üzere başvurulur. Bu faaliyete ilişkin daha önce Kurum tarafından tesis edilmiş işlemler göz önünde bulundurularak radyasyon tesisinin ve radyasyon uygulamasının türüne göre yapılacak yetkilendirmeye ilişkin hususlar yetkilendirilmek üzere başvuran kişiye bildirilir. Yetkilendirilmek üzere başvuran kişi tarafından sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi akabinde gerektiğinde yapılacak yerinde inceleme sonucunda hazırlanan rapor esas alınarak gözden geçirme ve değerlendirmenin uygun bulunması durumunda, yetkilendirilmek üzere başvuran kişi ilgili maddeler uyarınca yetkilendirilir.

Lisansın istek üzerine sonlandırılması

MADDE 25- (1) Yetkilendirilen kişi tarafından radyoaktif kaynak kullanılmayan radyasyon uygulamaları için lisansın sonlandırılmasının talep edilmesi hâlinde, radyasyon kaynaklarının son durumu hakkındaki bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması ve Kurum tarafından uygun bulunması durumunda lisans sonlandırılır.

(2) Yetkilendirilen kişi tarafından radyasyon tesislerinde veya radyoaktif kaynakla faaliyet yürütülen radyasyon uygulamalarında lisansın sonlandırılmasının talep edilmesi hâlinde, lisans kapsamındaki radyoaktif kaynağın; ihraç edildiğini, mahrecine iade edildiğini, radyoaktif atık tesisine teslim edildiğini ya da satış veya devrinin yapıldığını gösteren bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması ve Kurum tarafından uygun bulunması durumunda lisans sonlandırılır.

Düzenleyici kontrolden çıkarılma

MADDE 26- (1) Yetkinin kendiliğinden sona ermesi, sonlandırılması veya iptali hâlinde;
a) EK-2'de yer alan radyasyon tesisleri için işletmeden çıkarma raporu ile diğer radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamaları için yetki kapsamındaki radyoaktif kaynakların ihraç edildiğini, mahrecine iade edildiğini, radyoaktif atık tesisine teslim edildiğini ya da satış veya devrinin yapıldığını gösteren bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması,

b) Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından belirlenen;

1) Radyasyon tesisleri için radyoaktif atık yönetimi özel hesabına ve işletmeden çıkarma özel hesabına,

2) Radyasyon uygulamaları için radyoaktif atık yönetimi özel hesabına, ilişkin yükümlülüklerin yerine getirildiğine dair Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından yapılan bildirim kapsamındaki bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması,

c) Radyoaktif kaynak kullanılmayan radyasyon uygulamaları için radyasyon kaynaklarının son durumu hakkındaki bilgi ve belgelerin Kuruma sunulması, üzerine Kurumun düzenleyici kontrolden çıkarma kararı ile yetkilendirilen kişinin yetki ve yükümlülükleri sona erer.

DOKUZUNCU BÖLÜM **Yükümlülükler ve Görevler**

Temel yükümlülükler

MADDE 27- (1) Radyasyon tesislerini işletmek ve radyasyon uygulamalarını yürütmek üzere yetkilendirme başvurusu yapan veya yetkilendirilen kişinin temel yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Radyasyondan korunmanın ve radyasyon güvenliğinin sağlanması.
- b) Radyasyon tesislerinin ve radyoaktif kaynakların emniyetinin sağlanması.
- c) Radyasyon acil durumlarının önlenmesi, radyasyon acil durumlarına hazırlık ve müdahalenin sağlanması.
- c) Radyoaktif atık yönetiminin güvenli bir şekilde sağlanması.
- d) Radyoaktif kaynakların güvenli bir şekilde taşınmasının sağlanması.

Yetkilendirilen kişinin yükümlülükleri

MADDE 28- (1) Radyasyon tesislerini işletilmesi ve radyasyon uygulamalarının yürütülmesinde faaliyetin türü ve çalışma koşullarına bağlı olarak yetkilendirilen kişinin yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için gerekli idari ve teknik altyapıyı kurmak ve mali kaynakları sağlamak.
- b) Radyasyon tesislerinin işletilmesi ve radyasyon uygulamalarının yürütülmesine ilişkin plan, program ve talimatları hazırlamak, güvenlik ve emniyete ilişkin müdahaleleri yapmak ve yetkilendirmeye ilişkin diğer işlemleri yürütmek üzere Kurum tarafından belirlenen nitelikleri taşıyan yeterli sayıda radyasyondan korunma sorumlusu istihdam etmek, yetkili kılmak ve radyasyondan korunma sorumlusunun görevden ayrılması durumunda 21 inci maddede belirtilen biçimde Kuruma başvuruda bulunmak.
- c) Radyasyon tesislerini işletmek ve radyasyon uygulamalarını yürütmek üzere Kurum tarafından belirlenen koşulları sağlayan, güvenlik ve emniyet kültürüne sahip yeterli sayıda ve yetkin personel istihdam etmek, görev ve sorumluluklarını açık ve net olarak belirlemek ve bu kişilerin belirlenen program ve talimatlar çerçevesinde görev ve sorumluluklarını yürütmesini sağlamak.
- c) Radyasyon tesislerinde ve radyasyon uygulamalarında üretilen veya kullanılan radyasyon kaynaklarını güncel ulusal ve uluslararası mevzuat ve standartlara uygun olarak üretmek veya temin etmek.
- d) Radyasyon acil durumlarında kullanılacaklar da dâhil olmak üzere faaliyetin türüne göre gerekli koruyucu donanımı ve ekipmanı temin etmek, uygun şartlarda muhafaza etmek, belirli aralıklarla testlerini ve kontrollerini yaparak veya yaptırarak hazır durumda bulundurmak ve uygun şekilde kullanmak veya kullanılmasını sağlamak.
- e) Uygun radyasyon ölçüm cihazlarının ve aktif dozimetrelerin temin edilmesini, bakımının yapılarak çalışır halde bulundurulmasını ve çalışmalarda kullanılmasını sağlamak.
- f) Faaliyetlere ilişkin ölçüm, analiz, test, muayene, kalibrasyon ve benzeri hizmetleri, alanında akredite edilmiş olan ve varsa Kurum tarafından belirlenen ek şartları sağlayan kuruluşlardan temin etmek.
- g) Radyasyondan korunma programının hazırlanmasını, çalışanların program doğrultusunda bilgilendirilmesini, programın uygulanmasını ve gerektiğinde güncellenmesini sağlamak, gerekli teknik ve idari tedbirleri almak.
- ğ) Radyasyonla çalışanlar ile radyasyon alanlarında bulunması muhtemel personele belirli aralıklarda radyasyondan korunmaya, radyasyon güvenliğine, radyoaktif atık yönetimine, radyoaktif maddelerin taşınmasına, radyasyon acil durumlarının yönetimine, radyasyon tesislerinin veya radyoaktif kaynakların emniyetine, radyasyon kaynaklarına ve çalışma talimatlarına ilişkin eğitim verilmesini sağlamak.
- h) Radyoaktif kaynakların, imal veya temin edilmesinden ihraç edilmesine, mahrecine iade edilmesine, radyoaktif atık tesisine teslim edilmesine ya da satışı veya devrine kadar tüm aşamalarda güvenlik ve emniyetini sağlamak.
- ı) Radyasyon alanlarının sınıflandırılmasını, uygun uyarı işaret levhalarının görünür şekilde yerleştirilmesini, radyasyon alanlarına erişim kontrolünü, bu alanlara uygun çalışma ve radyasyon acil durum talimatlarının hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlamak.
- i) Radyasyonla çalışanların sınıflandırılmasını, radyasyonla çalışanlardan A sınıfı olarak sınıflandırılanların kullanacakları pasif dozimetrelerin temin edilmesini, doğru ve düzenli olarak kullanılmasını, zamanında dozimetri servisine gönderilerek kişisel doz sonuçlarının takip

edilmesini ve değerlendirilmesini, doz sonuçları hakkında bilgilendirilmesini, bu kişilerin tıbbi gözetimlerinin düzenli olarak yapılmasını, Kurum tarafından radyasyonla çalışanlar için belirlenen doz sınırları üzerinde işinlanması durumunda gerekli işlemlerin yapılmasını sağlamak ve gerekli hâllerde personelin görev planını değiştirmek.

j) Radyasyon tesislerine ve radyasyon uygulamalarına ilişkin normal çalışma koşulları ve muhtemel kazalar için radyolojik ve radyolojik olmayan risklerin tanımlanmasına ve gerekli tedbirlerle yönelik güvenlik ve emniyet değerlendirmelerinin yapılmasını sağlamak.

k) 33 üncü madde kapsamında belirtilen kayıtların tutulmasını sağlamak.

l) Radyasyon alanlarında yapılacak bakım, onarım, radyoaktif kaynak değişimi, sökümü, cihazların test, kontrol ve kalibrasyonu ile kalite uygunluk ve kalite kontrol testleri gibi işlemlerin yetkin radyasyonla çalışanlar veya harici çalışanlar tarafından gerçekleştirilmesini, işlemler sırasında radyasyondan korunmaya yönelik önlemlerin alınmasını ve bu kapsamda görev alacak kişilerin dozimetre kullanarak çalışma yapmasını sağlamak ve Kurum tarafından harici çalışanlara ilişkin belirlenen diğer yükümlülükleri yerine getirmek.

m) Kapalı kaynakların ve kapalı kaynak ihtiva eden cihazların sızıntı testinin yapılmasını sağlamak.

n) Radyasyon kaynaklarının, güvenlik açısından önemli sistem ve donanımın kabul testleri, bakım ve onarımına ilişkin programların yürütülmesini sağlamak.

o) EK-1'de yer alan; radyasyon tesislerinin işletilmesinin, birinci grup radyasyon uygulamalarının ve ikinci grup radyasyon uygulamalarının yürütülmesinin kalite standartlarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için yönetim sisteminin oluşturulmasını ve uygulanmasını sağlamak.

ö) Çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin işinlanması riskini doğuracak her türlü faaliyete ilişkin olarak bu riskten etkilenebilecek kişilerin bilgilendirilmesini sağlamak.

p) Radyasyonla çalışanlar dışında radyasyon alanlarında bulunması muhtemel personelin maruz kalabileceği dozların halk için belirlenen yıllık doz sınırlarının altında kalacak şekilde çalışmasını sağlamak.

r) Radyoaktif kirliliğe karşı önlemlerin alınmasını sağlamak.

s) Radyoaktif kaynakların ve radyoaktif atıkların taşınması sırasında güvenliği ve emniyeti sağlayarak, radyoaktif maddenin taşınmasına ilişkin mevzuatta gönderici, alıcı ve taşıyıcı kişi için belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek.

ş) Radyasyon alanlarında ve bu alanların bitişik alanlarında ölçüm ve çevresel izleme programlarının yürütülmesini sağlamak.

t) Radyasyon tesislerinde ve radyasyon uygulamalarında güvenlik ve emniyeti ilgilendiren değişiklik yapılması hâlinde Kuruma gerekli bildirimleri ve başvuruları yapmak, Kurumdan izin veya uygun görüş alınmadan değişikliklerin gerçekleştirilmemesini sağlamak.

u) Radyasyondan korunma sorumlusu tarafından bildirilen eksikliklerin, güvenli ve emniyeti ilgilendiren hususların tamamlanmasını ve yerine getirilmesini sağlamak.

ü) Radyasyon tesisinin işletilmesinin ve radyasyon uygulamasının yürütülmesinin birlikte gerçekleştirildiği veya farklı türde radyasyon uygulamalarından en az ikisinin yürütüldüğü hâllerde birimlerarası koordinasyonu sağlamak.

Radyoaktif kaynakların yönetimi

MADDE 29-

(1) Radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamalarında, radyoaktif kaynağın imal veya temin edilmesinden ihraç edilmesine, mahrecine iade edilmesine, radyoaktif atık tesisine teslim edilmesine ya da satış veya devrine kadar tüm aşamalarda yürütülecek işlemler, yetkilendirilen veya yetkilendirme başvurusu uygun bulunan kişiler tarafından gerçekleştirilir.

(2) Yetkilendirilen kişinin sahip olduğu radyoaktif kaynakları devretmek istemesi durumunda radyoaktif kaynağın devri ancak yetkilendirilen kişi tarafından Kuruma bildirimde bulunulması ve devralacak kişinin yaptığı lisans başvurusunun Kurum tarafından uygun bulunması durumunda gerçekleştirilir.

(3) Radyoaktif kaynakların taşınması ve dağıtılması, radyoaktif maddenin taşınması için gerekli yetkileri almış gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılır. Radyoaktif kaynaklar, Kurum tarafından lisans almış veya lisans başvurusu uygun bulunmuş gerçek veya tüzel kişiler dışındaki kişilere teslim edilemez.

(4) Radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamaları kapsamında radyoaktif kaynaklar ile radyoaktif kaynak ihtiva eden mobil/taşınabilir cihazların taşınmasına ilişkin hususlarda ilgili mevzuatta yer alan hükümler uygulanır.

(5) Radyoaktif kaynak ihtiva eden mobil/taşınabilir cihazlar, bu cihazlar ile faaliyet gösterilen radyasyon uygulaması için alınan lisans kapsamında yurt içinde taşınabilir. Bu cihazlar ile faaliyet gösterilen radyasyon uygulaması için yetkilendirilen kişi;

a) Radyoaktif kaynak ihtiva eden taşıma kaplarının veya cihazların güvenliği ve emniyeti sağlanarak depolanabilmesi için merkez depo oluşturur ve merkez depoyu sadece bu amaca uygun olarak kullanır.

b) Saha, şantiye ve benzeri yerlerde yapılan çalışmalar esnasında, çalışmaların bitiminde radyoaktif kaynak ihtiva eden taşıma kaplarının veya cihazların güvenliğinin ve emniyetinin sağlanacağı geçici depo oluşturur ve geçici depoyu sadece bu amaca uygun olarak kullanır.

c) Radyoaktif kaynak ihtiva eden taşıma kapları veya cihazlar; eğitim kurumları, yurt, kreş, mesken gibi mekânlarda depolanamaz. Cihaz, radyoaktif kaynak ve ilgili donanım hiçbir şekilde merkez depo veya geçici depo yerleri dışında bekletilemez veya depolanamaz.

(6) EK-1'de belirtilen; hızlandırıcı tesisleri ve radyoaktif kaynak hazırlama tesislerinde üretilen veya hazırlanan radyoaktif kaynaklar, bu tesislerin işletilmesi için alınan lisans kapsamında yurt içinde taşınabilir.

(7) Yüksek aktiviteli kapalı kaynak üreticileri, her yüksek aktiviteli kapalı kaynağa ayrı seri numarası vererek bu seri numarasını ve radyasyon uyarı işaretini kapalı kaynak ve taşıma kabı üzerine işler, yüksek aktiviteli kapalı kaynak ve taşıma kabı tipleriyle ilgili resimli katalogları hazırlar. Taşıma kabı yeniden kullanılacak ise taşıma kabında taşınabilecek kapalı kaynağın cinsi ve azami aktivitesi de belirtilir.

(8) Yetkilendirilen kişi, radyoaktif kaynaklara ilişkin olarak;

a) Radyoaktif kaynak teslim alınırken kaynak mahfazası ve taşıma kabı üzerindeki bilgilerle, ilgili belgelerde yer alan bilgilerin birbiriyle uyumlu, okunaklı olduğunun ve radyasyon uyarı işaretlerinin uygunluğunun kontrol edilmesini, radyoaktif kaynak teslimine ilişkin tutanağın oluşturulmasını ve kayıt altına alınmasını,

b) Üreticisi tarafından düzenlenen radyoaktif kaynağa ilişkin belgelerin muhafaza edilmesini,

c) Belirli aralıklarla radyoaktif kaynağın ve ilgili donanımın yerlerinde bulduklarının, çalışır durumda olduklarının, güvenliğinin ve emniyetinin sağlandığının tespitinin yapılmasını ve kayıtlarının tutulmasını,

ç) Radyoaktif kaynağın zarar görme ihtimali olan her durum için radyoaktif kaynağın bütünlüğünün kontrol edilmesini,

d) Yüksek aktiviteli kapalı kaynakların ve kapalı kaynak ihtiva eden cihazların sızıntı kontrolünün en az yılda bir kez yapılmasını, sağlar.

(9) Yetkilendirilen kişi, faaliyet gösterdiği yüksek aktiviteli kapalı kaynaklara ilişkin olarak; Kurum tarafından belirlenen şekilde kayıtları tutar ve her yıl en geç Aralık ayı sonuna kadar Kuruma bildirir.

(10) Yetkilendirilen kişi, yılda en az bir defa olmak üzere düzenli olarak radyoaktif kaynaklarına ilişkin envanteri gözden geçirir, var ise kullanım dışı kalmış kapalı kaynakları belirler ve kullanım dışı kalmış kapalı kaynakların güvenlik ve emniyetini kesintisiz şekilde sağlamaya devam eder. Kullanım dışı kalmış kapalı kaynaklara ilişkin olarak yetkilendirilen kişi tarafından aşağıdaki işlemlerden uygun olanı gerçekleştirilir:

a) Kullanım dışı kalmış kapalı kaynakların başka bir amaçla yeniden kullanılmasının talep edilmesi durumunda gerekli bilgi ve belgelerle Kuruma bildirimde bulunulur. Kullanım dışı kalmış kapalı kaynaklar yalnızca Kurumun uygun görüşü ve bu Yönetmelik hükümleri kapsamında yeniden kullanılabilir.

b) Kullanım dışı kalmış kapalı kaynakların devredilmesinin istenmesi durumunda kapalı kaynağın devri ancak yetkilendirilen kişi tarafından Kuruma bildirimde bulunulması ve devralacak kişinin yaptığı lisans başvurusunun Kurum tarafından uygun bulunması durumunda gerçekleştirilir.

c) Kullanım dışı kalmış kapalı kaynakların yeniden kullanılması veya devredilmemesi durumunda radyoaktif atık yönetimi kapsamında 31 inci maddede yer alan hükümler uygulanır.

Radyoaktif kaynakların emniyeti

MADDE 30- (1) Yetkilendirilen kişi radyoaktif kaynağın emniyetini sağlamak üzere; radyoaktif kaynağa erişimi kısıtlayacak veya radyoaktif kaynağın bulunduğu alanlara görevli personel dışındaki girişleri engelleyecek şekilde, gerekli kilit mekanizmalarının, izleme ve

iletişim sistemlerinin temin edilmesini ve gerekirse buna yönelik personel görevlendirilmesini de içeren uygun tedbirlerin alınmasını sağlar.

(2) Yetkilendirilen kişi; radyoaktif kaynaklara yetkisiz erişim, çalınma veya kaybolma gibi durumlarda radyoaktif kaynağın aranmasına ve emniyetinin sağlanmasına yönelik gerekli çalışmaları derhâl yerine getirir ve Kuruma bildirim yapar. Duruma ve gelişmelere ilişkin raporu en geç üç ay içerisinde Kuruma sunar.

(3) Yetkilendirilen kişi, radyoaktif kaynakların emniyetine ilişkin gerekli hâllerde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirimde bulunur ve bu kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapar.

(4) Radyasyon tesislerinin ve radyoaktif maddelerin emniyetine ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Radyoaktif atıkların yönetimi

MADDE 31- (1) Radyasyon tesisinin işletilmesi ve radyasyon uygulamasının yürütülmesi nedeniyle ortaya çıkan radyoaktif atıkların güvenli bir şekilde yönetimini sağlamakla yetkilendirilen kişi sorumludur. Radyoaktif atıkların oluşumunun hacim ve aktivite olarak mümkün ve makul olan en düşük seviyede tutulması için yetkilendirilen kişi tarafından gereken tüm önlemler alınır.

(2) Kullanım dışı kalmış kapalı kaynaklar hiçbir şekilde çevreye bırakılmaz, yetkilendirilen kişi tarafından nihai olarak depolanamaz, mahrecine iade edilir, bunun mümkün olmadığı durumda radyoaktif atık tesisine teslim edilir. Yetkilendirilen kişi, bu işlemlerin gerçekleştirilmesine ilişkin bilgi ve belgeler ile ivedilikle Kuruma bildirimde bulunur.

(3) Yetkilendirilen kişi, radyoaktif atıkların mevzuata uygun olarak mahrecine iadesini veya radyoaktif atık tesisine teslim edilmesini sağlamak ve bu süreçteki maliyetleri karşılamakla yükümlüdür. Yetkilendirilen kişinin işi bırakması, yetkisinin kısıtlanması, askıya alınması ya da iptal edilmesi ve benzeri durumlar yetkilendirilen kişinin bu yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(4) Radyoaktif atık yönetimine ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Radyasyon acil durum yönetimi

MADDE 32- (1) Yetkilendirilen kişi tarafından, radyoaktif madde salımına, belirlenen doz sınırlarının üzerinde ışınlanmaya veya radyasyondan korunmanın zafiyete uğramasına neden olabilecek olayları tespit etmek ve önlemek veya kontrol altına almak için gerekli önlemler alınır.

(2) Radyasyon acil durum yönetimi kapsamındaki acil durumlara hazırlık hususları, radyasyon tesislerine ve radyasyon uygulamalarına özgü olası acil durumlara etkin müdahale yapılmasını sağlamak üzere hazırlanmış radyasyon acil durum planında yer alır. Radyasyon acil durum planının; radyasyon tesislerindeki ve radyasyon uygulamalarındaki teknik ve idari değişiklikler, güvenlik değerlendirmeleri sonucunda oluşturulan kaza senaryolarında meydana gelen güncellemeler, gerçekleştirilen tatbikatlar sonrasında çıkarılan dersler, benzer radyasyon tesislerinde ve radyasyon uygulamalarında elde edilen tecrübeler gibi hususlar göz önünde bulundurulacak gerektiğinde güncellenmesi ve çalışanların bu doğrultuda bilgilendirilmesi, eğitilmesi ve planın tatbikatlarla sınanması sağlanır.

(3) Radyasyon tesisinin işletilmesi veya radyasyon uygulamasının yürütülmesi sırasında meydana gelebilecek radyasyon acil durumlarının yönetilmesi amacıyla acil durumlara hazırlık ve müdahaleye ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Kayıtlar

MADDE 33- (1) Yetkilendirilen kişi tarafından, radyasyon tesislerinin işletilmesi ve radyasyon uygulamalarının yürütülmesi süresince aşağıda belirtilen belgeler ve kayıtlar tutulur:

a) Onay, izin ve lisans belgeleri.

b) Radyasyon kaynaklarına ilişkin belge ve kayıtlar.

c) Radyasyon ölçüm cihazlarına ilişkin belgeler ve yapılan ölçümlere ilişkin kayıtlar.

ç) Radyoaktif atıklara ilişkin belge ve kayıtlar.

d) Radyasyon acil durumlarına ilişkin belge ve kayıtlar.

e) Radyasyonla çalışanlar ile harici çalışanlara ilişkin tıbbi gözetim, kişisel doz ve radyasyondan korunma eğitimlerine ilişkin belge ve kayıtlar.

f) Radyasyon alanlarında yapılacak bakım, onarım, radyoaktif kaynak değişimi ve sökmü, cihazların test, kontrol ve kalibrasyonu ile kalite uygunluk ve kalite kontrol testleri gibi işlemlere ilişkin belge ve kayıtlar.

g) Radyasyondan korunma programı ve güvenlik değerlendirmesine ilişkin rapor.

(2) Birinci fıkrada belirtilen belge ve kayıtlar, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, faaliyet düzenleyici kontrolden çıkarılıncaya kadar muhafaza edilir.

(3) Yetkilendirilen kişi, Kurum tarafından talep edilmesi hâlinde, birinci fıkrada belirtilen belge ve kayıtları Kuruma sunar.

ONUNCU BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Denetim ve yaptırım

MADDE 34- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamaları Kurumun denetimine tabidir. Denetime ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(2) İlgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde idari yaptırım uygulanır. İdari yaptırımlara ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Öngörülme durumu

MADDE 35- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında öngörülme durumu oluşması hâlinde, sürecin nasıl ve hangi koşullarla devam edebileceğine, Kurum tarafından karar verilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 36- (1) 17/12/2020 tarihli ve 31337 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Radyasyon Tesislerine ve Radyasyon Uygulamalarına İlişkin Yetkilendirmeler Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkraya ile yürürlükten kaldırılan Radyasyon Tesislerine ve Radyasyon Uygulamalarına İlişkin Yetkilendirmeler Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan lisanslar, lisans süreleri sona erene kadar geçerlidir. Bu kapsamda, yetkilendirilen kişilerin 16 nci ve 22 nci maddeler doğrultusunda lisansa ilişkin ilk başvurusunda 19 uncu maddede belirtilen lisanslama usulleri uygulanır.

(2) 17/12/2020 tarihinden önce geçerli bir lisansa sahip olan gerçek veya tüzel kişilere 10 uncu maddenin üçüncü fıkrası uygulanmaz.

(3) 14 üncü madde kapsamında getirilen yükümlülükler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde yerine getirilir.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce karara bağlanmamış mevcut başvurular, başvuru tarihinde yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 37- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

Ekleri için:

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=40383&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

IV. RADYASYON GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar, Muafiyet

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı, iyonlaştırıcı radyasyon ışınlamalarına karşı kişilerin ve çevrenin radyasyon güvenliğini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (Değişik:RG-3/6/2010-27600)

Bu Yönetmelik, radyasyon güvenliğinin sağlanmasını gerektiren her türlü tesis ve radyasyon kaynağının tehlikelerine karşı alınması gereken tedbirleri ve yapılması gereken faaliyetlerle ilgili hususları kapsar.

Bu Yönetmelik nükleer tesisler, nükleer yakıtlar, nükleer tesislerden çıkan radyoaktif atıklar ve nükleer maddelere ilişkin faaliyetleri kapsamaz.

Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik, 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu'nun 4üncü maddesinin (d) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Muafiyetler

Madde 5 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Muafiyet sınırları içerisinde olduğu halde izin verilmeyen maddeler

Madde 6 - Bu Yönetmeliğin Sıncı maddesindeki muafiyet sınırları içerisinde bulunsa bile, radyoaktif madde içeren oyuncaklar, kırtasiye malzemeleri, giysiler, kozmetikler, ev eşyaları ve benzeri malzemelerin ithali, ihracı, imali, bulundurulması, kullanılması ve depolanması yasaktır. Aksi takdirde bu Yönetmeliğin 75inci maddesi hükümleri uygulanır.

İKİNCİ KISIM

(Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600) Radyasyondan Korunmada Temel Güvenlik Standartları

BİRİNCİ BÖLÜM

(Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600) Radyasyondan Korunma Sistemi

Doz sınırlama sisteminin temel ilkeleri

Madde 7 - (Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600) Radyasyondan korunmada kullanılan, doz sınırlama sisteminin üç temel ilkesi aşağıda verilmiştir:

a) Uygulamaların Gerekliği: Işınlanmanın zararlı sonuçları gözönünde bulundurularak, net bir fayda sağlamayan hiçbir radyasyon uygulamasına izin verilemez.

b) (Değişik:RG-3/6/2010-27600) Optimizasyon: Radyasyona maruz kalmaya sebep olan uygulamalarda, olası tüm ışınlanmalar için bireysel dozların büyüklüğü, ışınlanacak kişilerin sayısı, ekonomik ve sosyal faktörler göz önünde bulundurularak mümkün olan en düşük dozun alınması sağlanır.

c) (Değişik:RG-3/6/2010-27600) Doz Sınırlaması: Tıbbi ışınlamalar hariç, izin verilen tüm ışınlamaların neden olduğu ilgili organ veya dokudaki eşdeğer doz ve etkin doz, bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen yıllık doz sınırlarını aşamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Doz Sınırları

Doz sınırları ile ilgili kavramlar

Madde 8 - (Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600) Radyasyondan korunmada kullanılan doz sınırlarına ilişkin kavramlar aşağıda belirtilmiştir:

• **Birincil Sınırlar:** Radyasyon görevlilerinin veya toplum bireylerinin alabileceği yıllık "eşdeğer doz", "etkin doz", "yüklenmiş eşdeğer doz", "yüklenmiş etkin doz" veya belirlenen bireyler topluluğunun "toplum etkin dozu" sınırlarıdır.

b) İkincil Sınırlar : Birincil doz sınırlarının doğrudan uygulanamadığı durumlarda kullanılan doz sınırlarıdır. İkincil sınırlar, dış ışınlanma durumunda "eşdeğer doz indeksi" ile iç ışınlanma durumunda ise, "yıllık vücuda alınma sınırları" (ALI) cinsinden ifade edilir.

c) Türetilmiş Sınırlar: Belirli bir modele göre birincil sınırlardan türetilmiş sınırlar olup, bunlara uyulduğu takdirde, birincil sınırlara da uyulduğu kabul edilir.

d) İzin Verilen Sınırlar: Kurum tarafından saptanan ve genellikle birincil ve ikincil sınırlardan daha düşük olan sınırlardır.

e) İşletme Sınırları: Hangi türden olursa olsun, bütün radyasyon kaynakları için Kurum tarafından saptanan birincil ve ikincil sınırları aşmamak koşulu ile Lisans Sahibi tarafından belirlenen sınırlardır.

Referans düzeyleri

Madde 9 - (Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600) Radyasyondan korunma programlarında kullanılan herhangi bir büyüklük için özel bir uygulamanın başlatılması amacıyla belirlenen düzeylerdir. Kurum tarafından tespit edilen referans düzeyleri aşağıda verilmiştir.

a) Kayıt Düzeyi: (Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600) Radyasyondan korunmayı sağlamak amacı ile, eşdeğer doz, etkin doz veya vücuda alınma miktarlarının kayıtlarının tutulması ve saklanması gerekmektedir. Bu Yönetmeliğin 10uncu maddesinde verilen yıllık doz sınırlarının aylık dönemlerde radyasyon görevlileri için 0.2 mSv, halk için ise 0.01 mSv'ı aşması durumlarında kayıtlar tutulmaya başlanır.

b) İnceleme Düzeyi: Üzerinde daha fazla inceleme yapılmasını gerektiren eşdeğer doz, etkin doz veya vücuda alınma miktarlarıdır. Bu düzey, bir ay için bu Yönetmeliğin 10uncu maddesinde verilen yıllık eşdeğer doz sınırının 1/10'udur.

c) (Değişik:RG-3/6/2010-27600) Müdahale Düzeyi: Kurum tarafından önceden belirlenen ve aşılması durumunda müdahaleyi gerektiren eşdeğer doz, etkin doz veya vücuda alınma miktarlarını gösteren değerler olup bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde verilen yıllık eşdeğer doz sınırının bir defada alınması ve aynı yıl içinde bu değerın aşılması durumudur. Müdahale düzeylerinden;

1) Eylem düzeyi; sürekli ışınlanmalar veya tehlike durumunda, iyileştirici veya koruyucu eylemler gerektiren, eşdeğer doz hızı veya radyoaktivite konsantrasyon düzeyidir. Eylem düzeyi, ani ışınlanmalar için bu Yönetmeliğin 48 inci maddesinde, sürekli ışınlanmalar içinse 49 uncu maddesinde verilmektedir.

2) Rehber düzey; aşılması durumunda önlem alınmasını gerektirebilen doz düzeyi olup, kronik ışınlanmalarda öngörülen rehber düzeyler bu Yönetmeliğin 37 nci maddesinde, tıbbi uygulamalarda öngörülen rehber düzeyler ise bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinde belirtilmektedir.

Yıllık doz sınırları

Madde 10 - Yıllık doz sınırları sağlığa zarar vermeyecek şekilde uluslararası standartlara uygun olarak, Kurum tarafından radyasyon görevlileri ve toplum üyesi kişiler için ayrı ayrı belirlenmiştir. Yıllık toplam doz aynı yıl içindeki dış ışınlanma ile iç ışınlanmadan alınan dozların toplamıdır. Kişilerin, denetim altındaki kaynaklar ve uygulamalardan dolayı bu sınırların üzerinde radyasyon dozuna maruz kalmalarına izin verilemez ve bu sınırlara tıbbi ışınlanmalar ve doğal radyasyon nedeniyle maruz kalınacak dozlar dahil edilemez.

a) (Değişik:RG-29/9/2004-25598) Radyasyon görevlileri için etkin doz ardışık beş yılın ortalaması 20 mSv'ı, herhangi bir yılda ise 50 mSv'ı geçemez. El ve ayak veya cilt için yıllık eşdeğer doz sınırı 500 mSv, göz merceği için 150 mSv'dir. Cilt için en yüksek radyasyon dozuna maruz kalan 1 cm²'lik alanın eşdeğer dozu, diğer alanların aldığı doza bakılmaksızın ortalama cilt eşdeğer dozu olarak kabul edilir.

b) (Değişik:RG-29/9/2004-25598) Toplum üyesi kişiler için etkin doz yılda 1 mSv'ı geçemez. Özel durumlarda; ardışık beş yılın ortalaması 1 mSv olmak üzere yılda 5 mSv'e kadar izin verilir. Cilt için yıllık eşdeğer doz sınırı 50 mSv, göz merceği için 15 mSv'dir

c) 18 yaşından küçükler Tüzüğü'nün 6ncı maddesine göre radyasyon uygulaması içinde çalıştırılmazlar. Bu Yönetmeliğin 15inci maddesinin (b) bendinde belirtilen alanlarda, eğitim amaçlı olmak koşuluyla, eğitimleri radyasyon kaynaklarının kullanılmasını gerektiren 16-18 yaş arasındaki stajyerler ve öğrenciler için etkin doz, herhangi bir yılda 6 mSv'i geçemez. Ancak el, ayak veya deri için yıllık eşdeğer doz sınırı 150 mSv, göz merceği için 50 mSv'dir.

Özel durumlar için planlanan ışınlanmalar

Madde 11 - Normal uygulamalarda ortaya çıkan ve yıllık doz sınırları üzerinde etkin doza maruz kalmayı gerektiren, fakat ışınlanmanın dışında başka yöntemlerin bulunmadığı özel durumlarda Kurum'un izniyle yapılan ışınlanmalardır. Özel durumlarda ışınlamaya maruz kalacak radyasyon görevlileri için doz sınırları herhangi bir yılda 50 mSv'i, birbirini takip eden 10 yıl içinde ortalama yıllık 20 mSv'i ve toplamda 100 mSv'i geçemez.

Yıllık etkin dozun beş katından fazla radyasyon dozu almış radyasyon görevlileri ile çocuk doğurma çağındaki radyasyon görevlileri özel bir durum için planlanmış ışınlanmalarda görevlendirilemezler.

Hamile radyasyon görevlileri için doz sınırları

Madde 12 - (Başlığı ile birlikte değişik:RG-29/9/2004-25598)

Hamileliği belirlenmiş kadın çalışan çalışma şartlarının yeniden düzenlenebilmesi amacıyla yönetimi haberdar eder. Hamileliğin bildirilmesi kadın çalışanın çalışmasına engel teşkil etmez, gerekiyorsa çalışma koşulları yeniden düzenlenir. Bu nedenle, doğacak çocuğun alacağı dozun mümkün olduğu kadar düşük düzeyde tutulması sağlanır ve toplum için belirlenen doz sınırlarına uyulur.

Emzirme dönemindeki kadın çalışanlar, radyoaktif kontaminasyon riski taşıyan işlerde çalıştırılmaz.

Görevi gereği ışınlanmalar için ikincil sınırlar

Madde 13 - Görevi gereği ışınlanmalar için doz sınırları ile uygunluğu sağlamak üzere, eşdeğer doz indisleri ve Ek-2'de verilen yıllık vücuda alınma sınırları değerleri (ALI) kullanılır.

Kritik gruplar için ikincil sınırlar

Madde 14 - Yetişkinlerden oluşan kritik grup üyesi kişiler için, Ek-2'de verilen uygun "ALI" değerlerinin 1/10'u ve iç ışınlanma durumunda bebek ve çocuklardan oluşan kritik grup üyesi kişiler için ise uygun "ALI" değerlerinin 1/100'ü kullanılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Radyasyon Alanları

Radyasyon alanlarının sınıflandırılması

Madde 15 - Maruz kalınacak yıllık dozun 1 mSv değerini geçme olasılığı bulunan alanlar radyasyon alanı olarak nitelendirilir ve radyasyon alanları radyasyon düzeylerine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

a) Denetimli Alanlar: Radyasyon görevlilerinin giriş ve çıkışlarının özel denetime, çalışmalarının (**Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600**) radyasyondan korunma bakımından özel kurallara bağlı olduğu ve görevi gereği radyasyon ile çalışan kişilerin ardışık beş yılın ortalama yıllık doz sınırlarının 3/10'undan fazla radyasyon dozuna maruz kalabilecekleri alanlardır.

Denetimli alanların girişlerinde ve bu alanlarda aşağıda belirtilen radyasyon uyarı levhaları bulunması zorunludur:

1) Radyasyon alanı olduğunu gösteren temel radyasyon sembelleri (Ek-3),

2) Radyasyona maruz kalma tehlikesinin büyüklüğünü ve özelliklerini anlaşılabilir şekilde göstermek üzere gerekli bilgi, simge ve renkleri taşıyan işaretler,

3) Denetimli alanlar içinde radyasyon ve bulaşma tehlikesi bulunan bölgelerde geçirilecek sürenin sınırlandırılması ile koruyucu giysi ve araçlar kullanılması gerekliliğini gösteren uyarı işaretleri.

b) Gözetimli Alanlar: Radyasyon görevlileri için yıllık doz sınırlarının 1/20'sinin aşılma olasılığı olup, 3/10'unun aşılması beklenmeyen, kişisel doz ölçümünü gerektirmeyen fakat çevresel radyasyonun izlenmesini gerektiren alanlardır.

Radyasyon alanlarının izlenmesi

Madde 16 – (Mülga:RG-28/10/2023-32353)

Öğrenciler

Madde 17 - 16-18 yaşları arasındaki öğrenci ve stajyerlere sadece gözetimli alanlarda eğitim izni verilebilir. Öğrenci ve stajyerlerin doz sınırları bu Yönetmeliğin 10uncu maddesi (c) bendinde belirtilmektedir.

Ziyaretçiler

Madde 18 - Ziyaretçiler denetimli alanlara kesinlikle, gözetimli alanlara ise **(Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600)** radyasyondan korunma sorumlusundan izin almadan giremezler. İzin verilen ziyaretçilerin giriş ve çıkış saatlerinin kayıtlarının tutulması **(Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600)** radyasyondan korunma sorumlusu tarafından sağlanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Işınlanmalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Görev Gereği Işınlanmalar

Görev gereği ışınlanmalar

Madde 19 - Görev gereği ışınlanmalarda yıllık doz sınırları bu Yönetmeliğin 10uncu, özel durumlardaki ışınlanmalar 11inci, radyasyon alanları 15inci, kayıtlar 70inci, sorumluluklar ise 71inci maddesinde belirtilmiştir.

Çalışma koşulları

Madde 20 - Görevleri gereği radyasyona maruz kalan kişilerin çalışma koşulları aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

Çalışma Koşulu A: Yılda 6 mSv'den daha fazla etkin doza veya göz merceği, cilt, el ve ayaklar için yıllık eşdeğer doz sınırlarının 3/10'undan daha fazla doza maruz kalma olasılığı bulunan çalışma koşuludur.

Çalışma Koşulu B: Çalışma Koşulu A'da verilen değerleri aşmayacak şekilde radyasyon dozuna maruz kalma olasılığı bulunan çalışma koşuludur.

Kişisel dozimetre zorunluluğu

MADDE 21 – (Değişik:RG-3/6/2010-27600)⁰¹

Çalışma Koşulu A durumunda görev yapan kişilerin, kişisel dozimetre kullanması zorunludur.

Dozimetri hizmeti, Kurum ve Kurum tarafından uygun görülen kuruluşlar tarafından verilir ve dozimetrik değerlendirme sonuçları merkezi doz kayıt sistemine işlenir.

Dozimetri hizmeti verecek kuruluşların uygunluk ölçütleri ile çalışma usul ve esasları Kurum tarafından belirlenir.

Koruyucu giysi ve teçhizat

Madde 22 - Yapılan işin niteliğine uygun koruyucu giysi ve teçhizat kullanılır.

Tıbbi gözetim

MADDE 23 – (Değişik:RG-3/6/2010-27600)

Çalışma koşulu A'da çalışan radyasyon görevlilerinin sağlık durumlarının yapacakları göreve uygunluğunu belirlemek amacıyla işe başlamadan önce ve çalıştığı süre boyunca yılda en az bir kez tıbbi muayeneleri yaptırılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Tıbbi Işınlanmalar

Hastanın radyasyondan korunması

MADDE 24 - (Başlığıyla birlikte değişik:RG-3/6/2010-27600)

Tanı ve tedavi amacıyla yapılan radyasyon uygulamalarının amacına ulaşması öncelikli olmak üzere, hastanın radyasyondan korunmasını sağlamak için Lisans Sahibi tarafından aşağıdaki hususların yerine getirilmesi sağlanır.

- Hastaya hekimin yazılı isteği dışında hiçbir radyasyon uygulaması yapılamaz.
- Hastanın alacağı veya alması gereken doz miktarının tayini ve tıbbi ışınlama süresince hastanın radyasyondan korunmasını sağlamak üzere gerekli tüm bilgiler yazılı olarak önceden belirlenir ve uygulanır.
- Radyasyondan korunma konusunda uygulamaya özgü olarak eğitilmiş personel çalıştırılır.

Tıbbi amaçlı ışınlamaların gerekliliği

Madde 25 - Tıbbi ışınlamalara aşağıdaki koşullarda izin verilir.

- Alternatif tekniklerle karşılaştırıldığında, radyasyonla yapılacak tanı ve tedavinin yararları radyasyonun hasarlarına göre daha ağırlık kazandığı durumlarda tıbbi ışınlamalar uygulanır.
- Mesleki, yasal veya sağlık sigortası amaçlı tıbbi ışınlanmalar, sağlıkla ilgili belirgin bir beklenti olmadıkça ve uygulama tipi hakkında profesyonel kuruluşların görüşleri alınmadan yapılamaz.
- Toplumun sağlık taramalarında radyolojik yöntemler ekonomik ve sosyal bedelin sağlık riskini karşılaması halinde ve kişiler için net bir yarar sağlayacak ise uygulanır.
- Sağlık kuruluşlarının Etik Komite önerileri ve yazılı onayları ile araştırma yapılacak kişinin yazılı onayı alınmadan araştırma amacıyla tıbbi ışınlanmalarına izin verilemez.

Tıbbi ışınlamalarda kullanılan cihazlar

MADDE 26 - (Başlığıyla birlikte değişik:RG-3/6/2010-27600)

Tıbbi ışınlamalarda kullanılacak cihazlar 9/1/2007 tarihli ve 26398 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tıbbi Cihaz Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Tıbbi ışınlamalarda kalite temini

MADDE 27 - (Değişik:RG-3/6/2010-27600)

Tıbbi ışınlamaların yapıldığı tesislerde kaynak ve radyasyon dozunu etkileyen donanımlara ilişkin kalite kontrol ve uygulamaya özgü kalite temini programları oluşturulur ve yürütülür.

Tıbbi ışınlamalarda rehber düzeyler

Madde 28 - Tanı, tedavi eğitim ve araştırma amaçlı ışınlanmalarda, mesleki ve toplumsal sağlık taramalarındaki ışınlanmalarda kişilerin alacağı radyasyon dozu, Kurum tarafından öngörülen rehber düzeylerine uygun olmalıdır. Bu düzeyler Ek-4 te belirlenmektedir.

Araştırma amaçlı tıbbi ışınlanmalar

Madde 29 - Kişiye net bir yarar sağlamayan, alacakları doz ve risk hakkında kişilerin bilgilendirildiği, kişilerin ve Etik Komite'nin yazılı onayı alınmış araştırma amaçlı gönüllü ışınlanmalarda, halk için bir yıllık en yüksek izin verilen doz düzeyi aşılamaz. Çok özel durumlarda Kurum tarafından onaylanmak koşuluyla radyasyon görevlileri için izin verilen ortalama yıllık doz düzeyine izin verilebilir.

Gönüllüler ve ziyaretçiler

Madde 30 - Gerek görülen hallerde tıbbi tanı ve tedavi altındaki hastalara gönüllü ve bilinçli olmak koşuluyla yardım etmek isteyen veya hasta ziyareti için gelen kişilerin alacakları etkin doz, tanı ve tedavi süresince 5 mSv değerini aşamaz.

Hastaların taburcu edilebilecekleri en yüksek radyoaktivite düzeyleri
Madde 31 - (Değişik:RG-29/9/2004-25598)

131 radyoaktif maddesi verilen hastaların taburcu edilebilmesi için aşağıdaki hususlara uyulur:

a) 800 MBq'in üstünde I - 131 radyoaktif maddesi verilen hastalar vücuttaki radyoaktivite miktarının 600 MBq'in ve hastadan 1 metre uzaktaki doz hızının 30 μ Sv/saat'in altına düşünceye kadar Kurum tarafından sıvı atık sistemi ve oda projesi uygun bulunan izolasyonlu ayrı bir odada bekletildikten sonra (e) bendi koşulları sağlanmak suretiyle taburcu edilir.

b) 800 MBq'e kadar I - 131 radyoaktif maddesi verilen hastaların vücuttaki radyoaktivite miktarı 600 MBq'in ve hastadan 1 metre uzaktaki doz hızı 30 μ Sv/saat'in altına düşünceye ayrı bir odada bekletildikten sonra (e) bendi koşulları sağlanmak suretiyle taburcu edilir.

c) 600 MBq'e kadar aktivite verilen hastalar (e) bendi koşulları sağlanmak suretiyle taburcu edilir.

d) Hastaya verilecek yukarda belirtilen talimatlar hastada kalan radyoaktivite miktarı ve hastanın fiziksel, sosyoekonomik ve yaşam koşulları göz önüne alınarak her hasta için özel olarak belirlenir. Hastanın özel koşulları değerlendirildikten sonra Ek-V'de verilen I-131 ile tedavi gören hastaların taburcu edilme koşullarına uymak ve hastaya, diğer kişilerle temasları ve **(Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600)** radyasyondan korunma ile ilgili alınacak önlemler Ek-VI'da verilen format doğrultusunda sözlü ve yazılı talimatlar şeklinde imza karşılığı verilmek şartıyla taburcu edilir.

e) Hasta bilgilerinin, hastalara verilen aktivite miktarının, taburcu edilen hastada kalan aktivite miktarının ve hastadan 1 m mesafedeki doz hızının saati ve tarihi belirtilecek şekilde kayıtları tutulur.

Hastaların hatalı ışınlanmaları

MADDE 32 - (Başlığıyla birlikte değişiklik:RG-3/6/2010-27600)

Tanı ve tedavi uygulamalarında hastanın planlanandan farklı radyasyon dozu alması durumunda, hastaya, radyasyondan korunma sorumlusuna, lisans sahibine, ilgili hekim ve bağlı bulunulan makama durum bildirilir. Lisans sahibi tarafından hastanın durumu değerlendirilerek düzeltici tedavinin uygulanması sağlanır. Duruma ilişkin kayıtlar tutulur, benzer durumların tekrarlanmaması için gerekli önlemler alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Toplumun Işınlanması

Toplumun Işınlanması

Madde 33 - Toplum üyesi kişilerin maruz kalabilecekleri yıllık doz sınırları bu Yönetmeliğin 10uncu maddesinde belirtilmiştir.

Radyoaktif maddelerin çevreye verilmesi

Madde 34 - Çevreye radyoaktif madde verilmesini gerektiren uygulamalar için lisans sahibi tarafından Kurumdan önceden izin alınması zorunludur. Lisans sahibi izin almak için, aşağıdaki bilgileri içeren bir rapor hazırlayarak Kurum'a yazılı olarak başvurur.

a) Çevreye verilecek radyoaktif maddelerin cinsi, miktarı ve radyoaktivitesi,

b) Çevredeki ışınlamaya maruz kalabilecek kritik gruplar,

c) Çevreye verilecek radyoaktif maddelerin kritik gruplara erişme yolları,

d) Radyasyon güvenliği konusunda alınacak önlemler.

Raporda yer alan hususlar radyasyon güvenliği ve çevre sağlığı bakımından uygun görüldüğü takdirde, belirli tür ve miktarlarda radyoaktif maddelerin çevreye verilmelerine Kurum tarafından izin verilir. **(Değişik son cümle:RG-3/6/2010-27600)** Kurum tarafından raporda eksiklikler bulunması durumunda, bu eksikliklerin tamamlanması istenir ve eksiklikler tamamlanmaya kadar çevreye radyoaktif madde verilmesine izin verilmez.

Çevreye verilen radyoaktif maddelerin denetimi ve izlenmesi

Madde 35 - Çevreye radyoaktif madde veren kuruluşlar Kurum tarafından izin verilen sınırlara uymak zorunda olup, bunun için gerekli denetimi ve izlemeyi yapmakla ve sonuçları

belirli aralıklarla kuruma bildirmekle yükümlüdür. Kurum gerekli gördüğü takdirde, ek bir çevre ölçüm programı uygulayabilir.

Kapalı radyoaktif kaynaklar

MADDE 36 – (Başlığıyla birlikte değişik:RG-3/6/2010-27600)

Kapalı radyoaktif kaynaklar hiç bir şekilde radyoaktif atık olarak çevreye verilemez ve lisans sahibi söz konusu kaynakları Kuruma önceden yazılı olarak bilgi vermeden bir başka kişiye devredemez.

Kullanımından vazgeçilen ve bir daha kullanılması düşünülmeyen kapalı radyoaktif kaynaklar tesis içinde nihai olarak depolanamaz. Bu kaynaklar, mahrecine veya radyoaktif atık işleme tesisine gönderilir.

Doğal radyasyon

Madde 37 - (Değişik:RG-29/9/2004-25598)

Doğal ortamlardaki radyasyon seviyeleri gerektiğinde Kurum tarafından izlenir, gerekli görülen hallerde ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılır. Doğal radyasyon kaynaklarından maruz kalınan ışınlanmalara doz sınırlaması uygulanmaz. Ancak, ilk durumu değiştirilmiş olan doğal radyasyon kaynaklarından meydana gelen ışınlanmalara, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesindeki **(Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600)** radyasyondan korunma sistemi uygulanır.

Bu kaynaklardan radon için izin verilen konsantrasyon seviyeleri yıllık ortalama olarak evlerde 400 Bq/m³, işyerlerinde 1000 Bq/m³ değerlerini aşamaz.

Maruz kalınan doğal radyasyon seviyesinin yapı malzemeleri nedeniyle artmasının önlenmesi ve toplum üyelerinin alacağı radyasyonun mümkün olan en düşük seviyede tutulması amacıyla bu malzemelerdeki radyoaktivitenin kontrolü esastır.

Doğal radyasyon nedeniyle ışınlanmaların arttığı durumlar

Madde 38 - (Değişik:RG-29/9/2004-25598)

Görevi gereği radyasyon kaynaklarıyla çalışmamakla birlikte yaptığı iş nedeniyle doğal radyasyona maruz kalan uçuş personeli ile maden ocaklarında çalışan kişiler radyasyon görevlisi sayılmazlar. Ancak; uçuş personeli ile, içeriğinde uranyum ve toryum ihtiva eden maden cevherlerinin ve radyoaktivitesi yüksek düzeyde doğal radyonüklit içeren madenlerin (mineral tuzlar, fosforlu malzemeler) çıkarılması ve işlenmesi faaliyetlerinde çalışanların radyasyondan korunmaları için etkin kontrol tedbirleri alınması esastır.

Yer altı maden ocakları ve benzeri çalışma ortamlarında;

a) Radon ölçümlerinin yaptırılması,

b) Ortamdaki radon konsantrasyonunun 1000 Bq/m³'ü aşması durumunda havalandırma sistemlerinin kurulması ve etkin çalıştırılması,

c) Kullanılan hammaddelerin içeriğinde uranyum, toryum, fosforlu malzemeler ihtiva eden üretim prosesleri, bunların taşınması ve depolanması faaliyetlerinde çalışanlar da dahil olmak üzere radyoaktif maddeler içerebilecek toz zerreciklerinin solunmasını engellemek amacıyla toz maskesi kullanması sağlanır.

Bu madde kapsamındaki faaliyetlerde çalışanlar, görevleri gereği aldıkları radyasyon ve sağlık riskine ilişkin bilgilendirilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaza veya Tehlike Durumunda Işınlanma

Tehlike durumu planı

Madde 39 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Planda yer alması gereken hususlar

Madde 40 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Planın yenilenmesi

MADDE 41 – (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Tehlike durumunun veya kazanın kuruma bildirilmesi

MADDE 42 – (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Tehlike durumu veya kazaya ilişkin rapor

Madde 43 - Tehlike durumu veya kaza sona erdikten sonra, kazanın oluş şekli radyasyon görevlilerinin ve diğer kişilerin maruz kaldıkları radyasyon dozları ve radyoaktif maddelerin vücuda alınış şekli ve nedeni, lisans sahibi veya lisans sahibi tarafından görevlendirilecek kişi tarafından araştırılarak, radyasyon görevlilerinin film ve/veya TLD dozimetre ve gerekirse kromozom aberasyonu test sonuçları ile birlikte, sonuç bir raporla en kısa zamanda Kuruma bildirilir.

Tıbbi müdahale

Madde 44 - Bu Yönetmeliğin 43üncü maddesinde belirtilen raporun Kurum tarafından değerlendirilmesi sonucu radyoaktif madde bulaşmasına uğrayan kişilerin radyoaktif bulaşmayı giderme işlemleri veya tıbbi müdahaleleri Kurum tarafından önerilen resmi veya özel sağlık kuruluşlarında yaptırılır.

Radyasyona maruz kalan görevlilerin durumu

Madde 45 - Radyasyon kazasından sonra, bu Yönetmelikte belirtilen sınırlar üzerinde radyasyona maruz kalan radyasyon görevlilerinin, eski görevlerine devam etmesinde bir sakınca bulunmadığının, Kurumun önerdiği resmi sağlık kuruluşu tarafından bir raporla belirlenmesi halinde, bu kişiler eski görevlerine devam edebilirler. Raporla eski görevine devamı sakıncalı görülen radyasyon görevlileri, sosyal ve ekonomik durumları, yaşları ve özel becerileri gözönüne alınarak radyasyona maruz kalmasını gerektirmeyecek başka bir görevde çalıştırılır.

Şüpheli durumların kuruma bildirilmesi

Madde 46 - Tehlike durumu ve kaza söz konusu olmamakla birlikte, doz sınırlarının aşılmasından şüphe edilmesi halinde lisans sahibi konuya ilişkin araştırmasını ve sonuçlarını bir raporla Kuruma yazılı olarak bildirir.

Radyasyon kaynaklarının kaybolması veya çalınması

MADDE 47 – (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Ani ışınlanmalar

Madde 48 - Ani ışınlanmalar için 2 günden daha az sürede organ veya dokuda soğurulması beklenen dozlar için müdahaleyle ilişkin eylem düzeyleri Çizelge-1'de verilmiştir.

Çizelge 1 - Ani Işınlanmalar İçin Eylem Düzeyleri

Organ veya doku	Doz, (Gy)
Tüm vücut (kemik iliği)	1
Akciğer	6
Deri	3
Tiroid	5
Göz merceği	2
Gonadlar	3

Sürekli ışınlanmalar

Madde 49 - Sürekli ışınlanmanın mevcut olduğu durumlarda Çizelge-2'de verilen eylem düzeyleri uygulanır.

Çizelge 2 - Sürekli Işınlanmalar İçin Eylem Düzeyleri

Organ veya doku	Eşdeğer doz hızı, (Gy/yıl)
Conadlar	0.2
Göz merceği	0.1
Kemik iliği	0.4

DÖRDÜNCÜ KISIM
Lisans, İzin, Denetim, Kayıtlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Lisans

Lisans yükümlülüğü

Madde 50 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Lisans başvurusu

MADDE 51 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Başvuruların incelenmesi

Madde 52 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Lisansın verilmesi

Madde 53 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Lisans koşullarında değişiklik

Madde 54 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Lisans sahibinin veya radyasyondan korunma sorumlusunun değişmesi

MADDE 55 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Lisansın yenilenmesi

MADDE 56 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Lisansın vize edilmesi

MADDE 57 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Vize süresinin aşılması

MADDE 58 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Lisansın iptali

MADDE 59 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

İstek üzerine lisans iptali

MADDE 60 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

İKİNCİ BÖLÜM

İzin

İthal - ihraç izni

Madde 61 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

İthal izni başvurusu

MADDE 62 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Ticari amaçlı olmayan ithal izni

MADDE 63 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

(Değişik başlık:RG-29/9/2004-25598) Radyoaktif madde teslimat koşulu

Madde 64 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Taşıma izni

MADDE 65 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Radyoaktif maddeler için ihraç izni

MADDE 66 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Denetim

Denetimin genel esasları

Madde 67 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Denetim sonuçları

MADDE 68 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Kayıtlar

Kayıt tutma ve saklama yükümlülüğü

Madde 69 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Kayıtların incelenmesi

MADDE 70 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

BEŞİNCİ BÖLÜM Görev ve Sorumluluklar

Lisans sahibinin sorumlulukları

Madde 71 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Yönetimin sorumlulukları

Madde 72 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

(Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600) Radyasyondan korunma sorumlusunun görevleri

Madde 73 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

(Değişik başlık:RG-3/6/2010-27600) Radyasyondan korunma danışmanının görevleri

Madde 74 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

BEŞİNCİ KISIM

Aykırı Davranışlar, Sigorta ve Son Hükümler

Aykırı davranışlar

MADDE 75 - (Mülga:RG-17/12/2020-31337)

Sigorta

Madde 76 - (Mülga:RG-3/6/2010-27600)

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 77- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile 6/9/1991 tarihli ve 20983 sayılı Resmi

Gazete'de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği yürürlükten kalkar.

Yürürlük

Madde 78 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 79- (Değişik:RG-17/12/2020-31337)

Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

(1) *Bu değişiklik yayımından bir yıl sonra yürürlüğe girer.*

Yönetmeliğin eklerini görmek için

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5272&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	24/3/2000	23999
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	29/9/2004	25598
2.	3/6/2010	27600
3.	17/12/2020	31337
4.	28/10/2023	32353

Eklere

in

: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=40383&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

V. SAĞLIK MESLEK MENSUPLARI İLE SAĞLIK HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN DİĞER MESLEK MENSUPLARININ İŞ VE GÖREV TANIMLARINA DAİR YÖNETMELİK BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; sağlık meslek mensupları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensuplarının iş ve görev tanımlarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, sağlık meslek mensupları ve sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensuplarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun ek 13 üncü maddesi ile 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40 ıncı maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
 - Sağlık meslek mensupları: Tabip, dış tabibi, eczacı, hemşire, ebe ve optisyen ile 1219 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesinde tanımlanan diğer meslek mensuplarını,
 - Sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensupları: Sağlık meslek mensubu olmadığı halde, sağlık hizmet sunumu çerçevesinde özgün görevi olan ve bu alanda çalışan diğer meslek mensuplarını,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel İlkeler, İş ve Görev Tanımları ile Son Hükümler

Temel ilkeler

MADDE 5 – (1) Sağlık meslek mensupları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensupları;

a) Görevlerini, almış oldukları eğitim ve kazanmış oldukları bilgi ve beceriler doğrultusunda, verimlilik ve kalite gereklerine uygun, diğer çalışanlar ile birlikte ekip anlayışı içerisinde, multidisipliner yaklaşımla ve sağlık hizmeti sunumunun devamlılığı esasına bağlı olarak yapar.

b) Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslekleri Kurulunun belirlediği sağlık mesleği etik ilkeleri, kamu görevlileri etik davranış ilkeleri ve etik ilkelerle ilgili diğer mevzuata uyar, hasta haklarını gözetir, hastalarla ve yasal temsilcileriyle etik kurallara aykırı sözlü veya yazılı anlaşma yapamaz.

c) Yanıltıcı, talep artırıcı ve kendilerini övücü tanıtım yapamaz, kampanya düzenleyemez ve hiçbir şekilde reklam yapamaz. Sadece isim, unvan, dal ve adreslerini tanıtabilirler.

ç) Mesleğiyle ilgili eğitim, bilimsel etkinlik, danışmanlık, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katılır. Kurumda eğitim amacıyla bulunan öğrencilerin eğitimine destek verir. Sağlığın teşviki ve geliştirilmesi faaliyetlerine katılır, destek verir.

d) Görevlerini yürütürken kendilerinin ve diğer sağlık meslek mensuplarının mesleki saygınlığını zedeleyecek davranışlardan kaçınır.

e) Toplum ve bireyleri, sağlığı ile ilgili yanlış yönlendirebilecek ifade ve davranışlardan kaçınır.

f) Topluma karşı etik sorumluluk anlayışına uygun olmayan davranış ile sözlü ve yazılı ifadelerden kaçınır.

g) Hasta ve çalışan güvenliğini sağlamak amacıyla; güvenli çalışma ortamının sağlanması ve sürdürülebilirliği ile muhtemel risklerin giderilmesine yönelik uygulamaları yapar veya yapılmasını sağlar. Mesleki risklere karşı kişisel korunma tedbirlerini alır veya alınmasını sağlar.

ğ) Görevi ile ilgili kayıtları tutar.

h) Yetkili kişilerce acil sağlık hizmeti ulaşıncaya kadar almış olduğu eğitim doğrultusunda ilk yardım gereklerini yerine getirir.

ı) Mesleki uygulamalar sırasında edindiği kişisel verileri ve sağlık ile ilgili özel bilgileri, ilgili mevzuat gereği rapor düzenleme ve hastanın ya da diğer kişilerin hayatı tehlikesi söz konusu olduğu durumlar hariç, muhafaza eder ve üçüncü kişilerin eline geçmemesi için gerekli tedbirleri alır.

İş ve görev tanımları

MADDE 6 – (1) Sağlık meslek mensuplarının unvanlara göre iş ve görev tanımları Ek 1'de düzenlenmiştir.

(2) Sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensuplarının unvanlara göre iş ve görev tanımları Ek 2'de düzenlenmiştir.

Yürürlük

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

⁽¹⁾ *Danıştay Onbeşinci Dairesinin 23/03/2016 tarihli ve Esas No:2014/6397; Karar No:2016/1972 sayılı kararı ile Yönetmeliğin Ek-1/B 'de yer alan "İş ve uğraşı terapisti (Ergoterapist)" başlıklı maddesinin (d) ve (g) bentlerinin iptaline karar verilmiştir.*

	Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	22/5/2014	29007
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	20/11/2021	31665
2.	3/12/2024	32741

Ek -1

Sağlık Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımları

(Bu kısımda ilgili görev tanımları alıntılanmıştır.)

Sağlık fizikçisi

a) Radyoterapi uygulamalarında, radyasyon onkolojisi uzmanının tedavi önerileri doğrultusunda; uygun olan iyonlaştırıcı radyasyon kaynak ve cihazlarını seçer, tedavi planlamalarını ve doz hesaplamalarını yapar, tedavi uygulanmasında hazır bulunur.

b) Çocuk hasta ve gebelik gibi durumlarda ve radyoaktif implant uygulamalarında özel doz hesaplamalarını yapar.

c) Radyasyon güvenliği komitesinde yer alır. Hasta ve yakınları ile çalışanların radyasyon güvenliğini sağlamak üzere birimin radyasyon güvenliği kurallarını hazırlar ve uyumu denetler.

ç) Tüm çalışanların kişisel dozimetre ölçüm sonuçlarını izler, değerlendirir ve kayıtlarını tutar ya da tutulmasını sağlar.

d) Olası radyasyon kazalarına yönelik acil/tehlike durum planlarını hazırlar, belirli aralıklarla kazalara yönelik tatbikatların düzenlenmesini sağlar, tehlike gelişmesi halinde planda belirtilen yükümlülükleri yerine getirir.

e) Radyasyon kazası durumunda; radyoaktif materyalle çalışanların ve iyonlaştırıcı ışınların etkisine uğrayanların aldıkları dozları tespit ederek radyasyondan korunma sorumlusunun bilgisi dâhilinde gerekli sağlık kontrollerinin yapılmasını sağlar, kaza raporlarını hazırlar ve yetkili kuruluşa iletir

f) Radyasyonla ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatı izler ve uygulanmasında görev alır.

g) Tüm sistemlerin hatasız ve etkin kullanımı için gerekli talimatları ve rutin kalite kontrollerine yönelik protokolleri hazırlar, rutin işlemlerin bu talimat ve protokollere uygunluğunu kontrol eder.

ğ) Radyoaktif atık yönetiminin ulusal mevzuatta belirtilen şekilde yürütülmesini ve kullanılmış radyoaktif kaynakların güvenli bir şekilde transferini sağlar.

h) Yeni kurulacak ya da kapasitesini artıracak radyasyon yayan bölümlerde gerekli yerleşim planlamalarının yapılmasına destek verir, inşaat sırasında ve sonrasında gerekli kontrolleri ve radyasyon güvenliğini sağlayacak zırhlama hesaplamalarını yapar.

ı) Yeni alınacak cihazların teknik performanslarına yönelik özelliklerinin belirlenmesini ve seçimini, kabul testlerini ulusal/uluslararası protokollere uygun olarak yapar. Bakım ve onarımdan geçen cihazların kullanıma girmesini sağlamak üzere gerekli ölçümleri yapar.

i) Cihazların etkin kullanımına yönelik olarak gerekli eğitimleri alır ve /veya ilgili personelin gerekli eğitimleri almasını sağlar.

j) Radyasyon cihaz ve kaynaklarının mekanik ve dozimetrik kalite teminini, kalibrasyon işlemleri, kalite kontrolleri ve rutin bakım işlemlerinin yapılmasını sağlar.

k) Bölümde çalışan fizikçi, tekniker ve teknisyenlere radyasyon fiziği, sayım ve görüntüleme sistemlerinin prensipleri, kullanılan klinik protokoller, görüntüleme teknikleri, radyasyondan korunma ve olası radyasyon kazaları gibi konularda eğitim verir.

l) Nükleer tıp ve diagnostik radyolojide; görüntüleme yöntemlerinin, sayısal görüntüleme tekniklerinin ve klinik protokollerin optimizasyonunu yapar.

m) Radyoizotop maddeleri ve iyonlaştırıcı ışın kaynaklarını usulüne uygun olarak depo ve muhafaza eder, kullanıma sokmak üzere gerekli ölçümleri ve kabul testlerini yapar, aktivite ölçümlerini yaparak kullanıma hazır hale getirir, naklini sağlar.

n) Radyoizotop alan hastaların tecridinde ve radyoizotop atıklarının zararsız hale getirilmesinde, kullanılan alet ve malzemenin radyoaktiviteden arıtılmasında, radyasyon yayan cenazelerin muhafaza ve defnedilmesinde gerekli tedbirleri alır.

Radyoterapi teknikeri

- a) Sorumluluğu altındaki cihazları kullanıma hazır hale getirir, arızaları en kısa sürede sorumlu kişiye bildirir.
- b) Tedavi sarf malzemelerini tedaviden önce hazır bulundurur.
- c) Radyasyon onkolojisi uzmanının belirlediği tedaviyi, sağlık fizikçisinin belirlediği ölçü ve hesaplara göre uygular.
- ç) Radyasyon onkolojisi uzmanı ve sağlık fizikçisi tarafından belirlenen fokalize blok dökümü ve diğer mould uygulamaları ile bolus, termoplastik maske ve aparatlarını uygulamaya hazır hale getirir ve uygulamada görev alır.
- d) Radyasyon onkolojisi uzmanı ve sağlık fizikçisi ile birlikte simülasyon işlemlerine katılır ve cihazları kullanır.
- e) Tedavi alanlarının simülasyon ve port filmlerinin çekimi ile ilgili iş ve işlemlerini yapar.
- f) Radyoterapi sırasında hastayı izler, beklenmeyen bir durum veya komplikasyon gelişmesi halinde ilgili tabip ve sağlık fizikçisine haber verir.
- g) İmhası gereken radyoaktif atık malzemenin bertaraf edilmesine nezaret eder ve çevreye zararlı olmasını önlemek için gereken tedbirlerin alınmasında görev alır.
- ğ) Radyasyon güvenliği ve kalite-kontrol biriminde görev alır. Radyasyon güvenliği açısından gerekli tedbirleri alır.
- h) Tehlike anında radyasyon güvenliği kurulunca hazırlanmış olan acil durum planını uygular.

Tıbbi görüntüleme teknisyeni/teknikeri

- a) Hasta ve çalışana yönelik radyasyon güvenlik önlemlerini uygular.
- b) Tıbbi görüntüleme cihazını ve ortamı radyografik incelemeye hazır hale getirir. Cihazların kalibrasyonunu kontrol eder, bakım ve tamirinin zamanında yapılması için ilgililere bilgi verir.
- c) Radyografik inceleme öncesinde hastayı hazırlar ve bilgi verir.
- ç) Doğrudan ya da radyopaklı radyografi, bilgisayarlı tomografi ve kemik mineral dantsitometresi çekimleri ile manyetik rezonans ve anjiyografi görüntülemesi yapar.
- d) Film banyo/baskı işlemleri ve görüntülerin elektronik kayıt işlemlerini yapar.
- e) Radyoaktif atıkların muhafazasını ve imha edilmesinde görev alır.
- f) **(Yeniden Düzenleme:RG-20/11/2021-31665)** Uzman tabip gözetiminde radyonüklid görüntüleme ve floroskopi yapar.
- g) **(Yeniden Düzenleme:RG-20/11/2021-31665)** Tabip sorumluluğuunda radyopak madde enjeksiyonu yapar.

Mamografi teknikeri

- a) Mamografi ünitesini çekime hazır hale getirir. Cihazın ve tüm ekipmanın kalite standartlarına uygunluğunu, kalibrasyonunu kontrol eder, bakım ve tamirinin zamanında yapılması için ilgililere bilgi verir.
- b) Memenin uygun pozisyonlarda grafisini çeker ve film banyo/baskı, elektronik kayıt işlemlerini yapar
- c) Mamogramların kanser açısından pozitif ve negatif yönden incelemesini yapar.
- ç) Çekilen mamogramları, varsa eski mamogramları ve raporlarını radyoloji uzmanının değerlendirmesine ve raporlamasına hazır hale getirir.
- d) Hasta ve çalışan güvenliği açısından radyasyon güvenlik tedbirlerini alır.
- e) Meme girişimsel işlemlerinin yapılması sırasında hekime yardımcı olur.

VI. 1219 sy. TABABET VE ŞUABATI SAN'ATLARININ TARZI İCRASINA DAİR KANUN

Kabul Tarihi : 11/4/1928

Ek Madde 13 – (Ek: 6/4/2011-6225/9 md.)

u) Mamografi teknikeri; ön lisans seviyesindeki mamografi teknikerliği bölümünden mezun; mamogramların kanser açısından pozitif ve negatif yönden incelemesini yaparak radyoloji uzmanının karar vermesi için değerlendirmesine hazır hale getiren, gerektiğinde mamografi çekimlerini yapan sağlık teknikeridir. *(Kanunun ilgili maddesi/fıkrası alıntılanmıştır.)*

VII. NÜKLEER ENERJİ VE İYONLAŞTIRICI RADYASYONA İLİŞKİN DENETİM VE YERİNDE İNCELEMELER YÖNETMELİĞİ

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler ve yetkilendirilen kişiler için Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından yapılan denetim ve yerinde incelemelere ilişkin iş ve işlemleri, denetimlerin türü ve kapsamı ile denetim görevlilerine ilişkin hususları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlere, bu faaliyetlerle ilgili tesis, cihaz ve maddeler ile yetkilendirilen kişilere ve yetkilendirme kapsamında yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin faaliyetlerine yönelik gerçekleştirilecek güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin denetim ve yerinde incelemeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2022 tarihli ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 7 nci maddesinin sekizinci fıkrası ile 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

VIII. ULUSAL RADYASYON İZLEME VE RADYASYON KONTROLÜ HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, iyonlaştırıcı radyasyona yönelik ulusal radyasyon izleme ve radyasyon kontrolü faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar ile ilgili kişi, kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluklarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, iyonlaştırıcı radyasyona yönelik ulusal radyasyon izleme ve radyasyon kontrolü faaliyetlerini kapsar.

(2) Radyasyon acil durumları sırasında veya radyolojik ve nükleer tehdit ve tehlikelere ilişkin yapılan ölçüm ve analizler bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine ve 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

(7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu ve 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca çıkarılan iki farklı yönetmeliğin amaç ve kapsam kısmı alıntılanmıştır. İlgili bir durum dahilinde bu yönetmeliklerin www.mevzuat.gov.tr adresinden incelenmesini tavsiye ederiz.)

IX. 5510 sy. SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU

Kanun kapsamı oldukça geniş olduğundan sadece fiili hizmet süresi zammına ilişkin kısmı alıntılanmıştır.

Fiili hizmet süresi zammı

MADDE 40- (Değişik: 17/4/2008-5754/25 md.)

Aşağıda belirtilen işyerlerinde ve işlerde 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında çalışan sigortalıların prim ödeme gün sayılarına, bu işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için karşılığında gösterilen gün sayıları, fiili hizmet süresi zammı olarak eklenir. 360 günden eksik sürelerle ait fiili hizmet süresi zammı, 360 gün için eklenen fiili hizmet süresi ile orantılı olarak belirlenir. Çalışmanın fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilebilmesi için, tablonun (13) ve (14) numaralı sıralarında belirtilen sigortalılar hariç sigortalının kapsamındaki işyerleri ile birlikte belirtilen işlerde fiilen çalışması ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalması şarttır. **(Ek cümle: 10/9/2014-6552/42 md.)** Tablonun (10) numaralı sırasında belirtilen sigortalıların, fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacakları dönem içinde kalan; yıllık ücretli izin, sıhhi izin, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günleri ile eğitim, kurs, iş öncesi ve sonrası hazırlık sürelerinde fiilen çalışma ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalma şartı aranmaz.

Aşağıdaki bentlerden birden fazlasına dahil olanlar için, en yüksek olan bentten fiili hizmet süresi zammı uygulanır.

Kapsamdaki İşler/İşyerleri	Kapsamdaki Sigortalılar	Eklenecek Gün Sayısı
...
11) Radyoaktif ve radyoiyonizan maddelerle yapılan işler	Doğal ve yapay radyoaktif, radyoiyonizan maddeler veya bütünü diğer korpüsküler emanasyon kaynakları ile yapılan işlerde çalışanlar.	90

Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne göre hesaplanan fiili hizmet süresi zammı, yukarıdaki tablonun (13) ve (14) numaralı sırasında yer alan sigortalılar için sekiz, diğer sigortalılar için beş yılı geçmemek üzere uzun vadeli sigorta kolları uygulamasında prim ödeme gün sayısına eklenir. Bu sürelerin, üç yılı geçmemek üzere; (18) numaralı sırasında bulunanlar için tamamı diğerleri için yarısı emeklilik yaş hadlerinden indirilir. Tablonun (10) numaralı sırasında yer alan sigortalılar için bu fıkradaki süre sınırı uygulanmaz.^[60]

Yukarıdaki fıkrada belirtilen yaş haddi indiriminden yararlanabilmek için ölüm ve malûliyet halleri ile (18) numaralı sırada bulunanlar hariç tablonun (10) numaralı sırasında yer alan sigortalıların en az 1800 gün, diğer sıralarda yer alan sigortalıların ise en az 3600 gün belirtilen işyeri ve işlerde çalışmış olmaları şarttır.^[61]

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurumun önerisi üzerine Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

İlgili Yönetmelik:

Fiili Hizmet Süresi Zammı Uygulamasının Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik

X. GEBE VEYA EMZİREN KADINLARIN ÇALIŞTIRILMA ŞARTLARIYLA EMZİRME ODALARI VE ÇOCUK BAKIM YURTLARINA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, gebe, yeni doğum yapmış veya emziren çalışanın işyerindeki sağlık ve güvenliğinin sağlanması ve geliştirilmesini destekleyecek önlemlerin alınması ve bu çalışanların hangi dönemlerde ne gibi işlerde çalıştırılmalarının yasak olduğunu, çalıştırılabileceği işlerde hangi şart ve usullere uyulacağını, emzirme odalarının veya çocuk bakım yurtlarının nasıl kurulacağını ve hangi şartları taşıyacağını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki kadın çalışan çalıştıran işyerlerine uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 30 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Gebe çalışan: Herhangi bir sağlık kuruluşundan alınan belge ile gebeliği hakkında işvereni bilgilendiren çalışanı,
- Emziren çalışan: Tabi olduğu mevzuat hükümleri uyarınca süt izni kullanmakta olan ve işvereni durum hakkında bilgilendiren çalışanı,
- Emzirme odaları: Çalışanların bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için ayrılan odaları,
- Yeni doğum yapmış çalışan: Yeni doğum yapmış ve işvereni durumu hakkında bilgilendiren çalışanı,
- (Değişik:RG-7/9/2019-30881) Yurt/Çocuk bakım yurdu/Kreş: 26/7/2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine göre ilköğretime kayıt yaşını doldurmamış çocukların bakım ve eğitimlerinin yapıldığı yerleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel ve Özel Hükümler

Uygulamada öncelik

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında öncelikle çalışanın tabi olduğu ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınır.

(2) 6331 sayılı Kanun kapsamında olup kendi özel mevzuatlarında hüküm bulunmaması halinde çalışanlar açısından bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(3) Bu Yönetmeliğin oda ve yurtlarla ilgili dördüncü bölümünde yer alan hükümlerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren çalışanlar için uygulanmasında, 8/12/1987 tarihli ve 19658 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Çocuk Bakımevleri Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

(4) Oda ve yurt açma yükümlülüğü için çalışan sayısı bakımından statü ayrımı yapılmaksızın 6331 sayılı Kanuna tabi bütün çalışanlar hesaba katılır. Ancak bu çalışanların kendi özel mevzuatlarına göre kurulmuş oda, yurt, kreş veya çocuk bakımevinin bulunması halinde söz konusu yükümlülük yerine getirilmiş sayılır.

Bilgilendirme ve değerlendirme

MADDE 6 – (1) Çalışan, gebelik ve emzirmeye başlama halinde işvereni bilgilendirir.

(2) İşveren, gebe veya emziren çalışanın sağlık ve güvenliği için tehlikeli sayılan kimyasal, fiziksel, biyolojik etkenlerin ve çalışma süreçlerinin çalışanlar üzerindeki etkilerini değerlendirir. Bu değerlendirme sonucuna göre EK-I'de belirtilen genel ve özel önlemleri alır.

(3) İşveren, işyerindeki maruziyetin şeklini, düzeyini ve süresini EK-II ve EK-III'teki etkenler, süreçler, çalışma koşulları veya özel bir riske maruz kalma olasılığı bulunan işleri de;

a) sağlık ve güvenlik risklerinin, gebe veya emziren çalışanlar üzerindeki etkilerini belirlemek

b) alınacak önlemleri kararlaştırmak

üzere değerlendirir. Bu değerlendirmede kişisel olarak çalışanı etkileyen psikososyal ve tıbbi faktörleri de dikkate alır.

(4) Gebe veya emziren çalışan, işyerinde yapılan değerlendirmenin sonuçları ile sağlık ve güvenlik amacıyla alınması gereken önlemler hakkında bilgilendirilir.

Değerlendirme sonuçlarını izleyen eylem

MADDE 7 – (1) Değerlendirme sonuçları, gebe veya emziren çalışan için sağlık ve güvenlik riskini veya çalışanın gebeliği veya emzirmesi üzerindeki bir etkiyi ortaya çıkardığında işveren, ilgili çalışanın çalışma koşullarını ve/veya çalışma saatlerini, çalışanın bu risklere maruz kalmasını önleyecek bir biçimde geçici olarak değiştirir.

(2) Çalışma koşullarının ve/veya çalışma saatlerinin uyarlanması mümkün değilse, işveren ilgili çalışanı başka bir işe aktarmak için gerekli önlemleri alır.

(3) Sağlık raporu ile gerekli görüldüğü takdirde gebe çalışan, sağlığına uygun daha hafif işlerde çalıştırılır. Bu halde çalışanın ücretinde bir kesinti yapılmaz. Başka bir işe aktarılması mümkün değilse, çalışanın sağlık ve güvenliğinin korunması için gerekli süre içinde, isteği halinde çalışanın tabi olduğu mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ücretsiz izinli sayılması sağlanır. Bu süre, yıllık ücretli izin hakkının hesabında dikkate alınmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma Koşulları ve İzinler

Gece çalışması

MADDE 8 – (1) Kadın çalışanlar, gebe olduklarının sağlık raporuyla tespitinden itibaren doğuma kadar geçen sürede gece çalışmaya zorlanamazlar.

(2) Yeni doğum yapmış çalışanın doğumu izleyen bir yıl boyunca gece çalıştırılması yasaktır. Bu sürenin sonunda sağlık ve güvenlik açısından sakıncalı olduğunun sağlık raporu ile belirlendiği dönem boyunca gece çalıştırılmaz.

Çalışma saatleri

MADDE 9 – (1) Gebe veya emziren çalışan günde yedi buçuk saatten fazla çalıştırılmaz.

Analik ve süt izni

MADDE 10 – (1) Çalışanın tabi olduğu mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla analik ve süt izninde 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 74 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Gebe çalışanın muayene izni

MADDE 11 – (1) Gebe çalışanlara gebelikleri süresince, periyodik kontrolleri için ücretli izin verilir.

Emziren çalışanın çalıştırılması

MADDE 12 – (1) Emziren çalışanların, doğum izninin bitiminde ve işe başlamalarından önce, çalışmalarına engel durumları olmadığının raporla belirlenmesi gerekir. Çalışmasının sakıncalı olduğu hekim raporu ile belirlenen çalışan, raporda belirtilen süre ve işlerde çalıştırılmaz.

XI. Radyasyon Güvenliği Tüzüğü'nün Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Karar

Karar Sayısı: 7742, Resmi Gazete Tarihi : 28.10.2023, Resmi Gazete No: 32353

24/7/1985 tarihli ve 85/9727 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Radyasyon Güvenliği Tüzüğü'nün yürürlükten kaldırılmasına karar verilmiştir.

AV. ARB.
AYŞE SÜZEK

*“Hukuku bilen bir sağlık çalışanı,
sağlık çalışanlarını anlayan bir avukat.”*

www.aysesuzek.com

0 505 760 66 49